

GŁOS

KATOLICKI

VOIX CATHOLIQUE

Nr 42/2009 (2343) Rok LI 29.11.2009

*Czuwajcie
i bądźcie gotowi...*

1,55€ **TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ**
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

foto. P. Fedorowicz

Boże Narodzenie i Sylwester w Domach PMK

LA FERTE SOUS JOUARRE

La Maison Miss. Cath. Polonaise - 31, rue d'Hugny - tel./fax 01 60 22 03 76; e-mail: pmk.laferte@free.fr -

24 grudnia: - uroczysta wieczerza wigilijna - g. 19.00; - Pasterka - g. 23.00.

25 grudnia: - śniadanie świąteczne - godz. 9.00;

- Msza św. w Uroczystość Bożego Narodzenia - godz. 11.00; - obiad świąteczny - godz. 12.30.

Cena - 120 euro; dojazd we własnym zakresie.

* * *

31 grudnia: - Msza św. na zakończenie roku - godz. 19.00;

- uroczysta kolacja - godz. 20.30; - Bal Sylwestrowy

I formuła: tylko bal sylwestrowy - cena: 100 euro od osoby;

II formuła: bal sylwestrowy + pobyt do uroczystego obiadu noworocznego włącznie - cena: 135 euro od osoby.

LOURDES

Dom PMK „Bellevue” - Route de Bartés - tel. 05 62 94 91 82; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr -

- **Polskie Boże Narodzenie: Uroczysta Wigilia, - posiłki świąteczne, - rodzinna atmosfera.**

Pobyt: dzień zwykły - 36 euro; dzień zwykły bez obiadu - 29 euro;

dzień świąteczny (I i II dzień Świąt) - ceny jak wyżej + 5 euro. Podróż we własnym zakresie.

* * *

30 grudnia 2008 - 1 stycznia 2009

Możliwość spędzenia Sylwestra i Nowego Roku w Sanktuarium Matki Bożej. Podróż we własnym zakresie.

KORSYKA

Maison St. Hyacinthe, 20200 Santa Maria Di Lota - tel. 04 95 33 28 29 ; e-mail: mshcorse@aol.com -

- **Uroczysta polska Wigilia - Pasterka - Msza Bożonarodzeniowa.**

* * *

- **Msza św. na zakończenie roku; uroczysta kolacja - powitanie Nowego Roku, bal przy muzyce polskiej i korsykańskiej**

Pełne wyżywienie: w dzień zwykły - 30 euro; w dzień świąteczny (Wigilia, I i II dzień Świąt) - 60 euro; wieczór sylwestrowy - 80 euro (do tej sumy należy dodać koszt pokoju - ceny na stronie internetowej: www.maison-saint-hyacinthe.com). Podróż we własnym zakresie.

DINARD - ZAPRASZAMY DO WILLI „LA VISTULE”

od 23 do 29 grudnia 2009 r.

Wyjazd minibusem: 23 grudnia o godz. 7.00; w czasie podróży możliwość zwiedzenia: St. Malo i Mont St. Michel.
Powrót: 29 grudnia po obiedzie:

24 grudnia: - uroczysta wieczerza wigilijna - godz. 19.00; - Pasterka - godz. 23.00.

25 grudnia: śniadanie świąteczne - godz. 9.00; - Msza św. w Uroczystość Bożego Narodzenia - godz. 11.00; obiad świąteczny - godz. 12.30.

* * *

od 30 grudnia 2009 r. do 5 stycznia 2010 r.

Wyjazd minibusem: 30 grudnia o godz. 7.00; w czasie podróży możliwość zwiedzenia: St. Malo i Mont St. Michel.
Powrót: 5 stycznia po obiedzie:

31 grudnia: Msza św. dziękczynna za rok 2009 - godz. 19.00; - uroczysta wieczerza sylwestrowa - godz. 20.30;
- powitanie Nowego Roku o północy.

1 stycznia: śniadanie świąteczne - godz. 9.00; Msza św. Noworoczna - godz. 11.00; obiad świąteczny - godz. 12.30.

Cena tygodniowego pobytu wraz z przejazdem: 300 euro (cena samego przejazdu: 80 euro).

Zgłoszenia do 10 grudnia: tel. 01 55 35 32 22; e-mail: pmk@club-internet.fr

Poza tą ofertą: pobyt w dzień zwykły (mieszkanie, śniadanie i kolacja) - 42 euro; w dzień świąteczny (mieszkanie, śniadanie i kolacja) - 47 euro.

Telegram do... Podchorążych

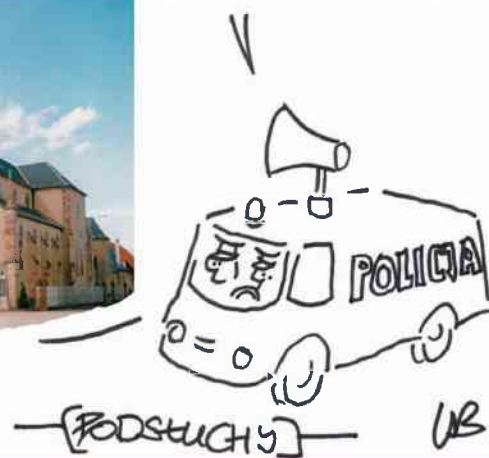
29 listopada 2009

Ile skojarzeń budzi dzisiaj jeszcze w naszej narodowej świadomości i patriotycznych emocjach, zwłaszcza tu - poza Polską, ta późnolistopadowa data? Czy współcześni podchorążowie o szeleszcząco brzmiących na obczyźnie imionach wiedzą co Sprzysiężenie, co Noc Listopadowa, co rok 1830, co Pogoń, Korona; kto Wysocki, a kto Wyspiański? Co Bóg, Honor, Ojczyzna; co cena wolności; kto wróg, a kto prawdziwy przyjaciel? Jakże potrzebna jest nam, ale i całej, wspólnej Europie taka ciągłość - swoisty konglomerat narodowej świadomości, historycznych i cywilizacyjnych skojarzeń, by przetrwać w swej tożsamości nieuniknioną, bo trwającą już przecież na każdym kroku konfrontację z obcym kulturowo i ideowo żywiołem. (P.O.)

satyrycznej teki L.B.

UWAGA, MODLITWA KONTROLOWANA...

(Rys. Leszek Biernacki)

Gazrurka

Putin dopina swego. Jego rurka okazała się niezłym straszakiem na Warszawę i nasi negocjatorzy gazowi powrócili z Moskwy „na tarczy”.

Do końca nic nie wiadomo i nawet Prezydent kraju chce dowiedzieć się od rządu w tej sprawie czegoś więcej. Wiadomo tylko, że jest podobno jakieś porozumienie z Gazpromem, ale niezbyt korzystne. Tymczasem gazociąg Północny staje się coraz bardziej realny.

Nasze kontrargumenty są słabe, a ostatnio Moskwie udało się pozyskać w tej sprawie Skandynawów. Niektórzy mówią, że protesty Warszawy stają się już tylko symboliczne. Jeden z przykładów: według planów gazociąg ma przebiegać po dnie Bałtyku i będzie krzyżować się ze szlakiem morskim biegnącym do portów w Świnoujściu i Szczecinie, więc strona polska uważa, że w przyszłości może to ograniczać swobodę żeglugi, a w konsekwencji także utrudnić rozwój tych portów. Jak wyjaśniał niedawno dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie Andrzej Borowiec, w tej chwili wodny tor podejściowy do Świnoujścia jest głęboki na 14,5 metra. Rura na dnie Bałtyku zablokuje ewentualne jego pogłębienie w przyszłości. Jak zapewnia Ministerstwo Skarbu Państwa mieliśmy jakoby zaproponować Niemcom, by gazociąg w miejscu jego krzyżowania się ze szlakiem morskim do zespołu polskich portów wkopać w dno morskie. „Jakoby”, bo główny wykonawca projektu, niemiecko-rosyjski koncern Nord Stream, nic jednak o tym... nie wie.

Jan Keiuk

Adwentowe zamyślenia

Przedziwny sens Adwentu

Ks. Stanisław Gorczyński

Zaczyna się Adwent. Od nowa będziemy przeżywać wszystkie tajemnice naszego zbawienia. W ciągu roku liturgicznego będziemy oglądać i przeżywać raz jeszcze wszystko, co łączy się z naszym odkupieniem: oczekiwanie na przyjście Zbawiciela, żłóbek, spotkania z pasterzami i królami, chrzest Jezusa i Jego nauczanie, pełne zadziwienia cuda, zbawienie dokonane przez mękę, śmierć, zmartwychwstanie, zesłanie Ducha Świętego, powtórne przyjście na świat Boskiego Sędziego na sąd Ostateczny.

Należałoby zapytać: po co to ciągle powracanie do tych samych spraw? Po to, by w nas odnawiało się nieustannie życie Jezusa. Byśmy przeżywając poszczególne tajemnice z Jego życia, przeżywali je tak, jakby to było nasze własne życie. W pierwszą niedzielę adwentu św. Paweł wyraża podwójne życzenie: „Niech Pan pomnoży liczbę waszą i niech spotęguje waszą wzajemną miłość dla wszystkich”. W epoce sekularyzmu, zeświecczenia tradycji religijnych, splotenia przeżywania głębi Adwentu, pustych dekoracji choinkowych od listopada, słowa Apostoła Narodów zdają się nader aktualne. „Pomnożyć liczbę” to zapewne pomnożyć wiarę i całe jej bogactwo. Gdzie w rodzinach jest żywa wiara, tam jest uczciwość, tam trwałość przysięgi małżeńskiej, tam jaśnieje godność macierzyńska i dostojeństwo ojcostwa, tam rozlega się radosny gwar dziecka, które ma prawo do szczęścia w swym domu rodzinnym. Gdzie w rodzinie kwitnie żywa wiara, tam jest odpowiedzialność za dusze i charakter dzieci, młodzieży, za ich znajomość prawd wiary i praktyki religijne. „Niech Pan spotęguje waszą wzajemną miłość” - drugie życzenie adwentowe św. Pawła.

Ciąg dalszy na str. 5

LITURGIA SŁOWA

I NIEDZIELA ADWENTU ROK C

PIERWSZE CZYTANIE

Czytanie z Księgi proroka Jeremiasza

Pan mówi: Oto nadchodzą dni, kiedy wypełnię pomyślną zapowiedź, jaką obwieściłem domowi izraelskiemu i domowi judzkiemu. W owych dniach i w owym czasie wzbudzę Dawidowi potomka sprawiedliwego; będzie on wymierzał prawo i sprawiedliwość na ziemi. W owych dniach Juda dostąpi zbawienia, a Jerozolima będzie mieszkała bezpiecznie. To zaś jest imię, którym ją będą nazywać: „Pan naszą sprawiedliwością”.

DRUGIE CZYTANIE

Czytanie z Pierwszego Listu św. Pawła Apostoła do Tesaloniczan

Bracia: Pan niech pomnoży liczbę waszą i niech spotęguje waszą wzajemną miłość dla wszystkich, jaką i my mamy dla was; aby serca wasze utwierdzone zostały jako nienagane w świętości wobec Boga, Ojca naszego, na przyjście Pana naszego Jezusa wraz ze wszystkimi Jego świętymi. A na koniec, bracia, prosimy i zaklinamy was w Panu Jezusie: według tego, coście od nas przejęli w sprawie sposobu postępowania i podobania się Bogu i jak już postępujecie, stawajcie się coraz doskonalszymi! Wiecie przecież, jakie nakazy daliśmy wam przez Pana Jezusa.

Jr 33,14-16

1 Tes 3,12-4,2

PRZYGOTUJMY SIĘ NA PRZYJŚCIE PANA

Adwent to czas, który przygotowuje mnie na przyjęcie „potomstwa sprawiedliwego”, zapowiedzianego przez proroka Jeremiasza. Oczekiwanym Mesjaszem jest Jezus, który nadchodzi, aby nadać sens mojemu życiu.

Zbawiciel już przyszedł, zostawiając nam swoje przesłanie i radujemy się Jego obecnością w Kościele i sakramentach świętych. Liturgia adwentowa zachęca mnie jednak do czujności i osobistego przygotowania się na Jego nowe przyjście. Pierwsze przyjście oczekiwanego Mesjasza zostało przez wielu niezauważone. Drugie przyjście Chrystusa może być także przegapione, dlatego czas adwentu ma mi pomóc, abym mógł stanąć przed Synem Człowieczym bez leku i trwogi. Abym nie dał się opanować jedynie doczesności. Jezus nauczał: „Będą znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach, a na ziemi trwoga narodów bezradnych wobec szumu morza i jego nawałnicy. Ludzie mdleć będą ze strachu, w oczekiwaniu wydarzeń zagrażających ziemi. (...) A gdy się to dzieć zacznie, nabierzcie ducha i podnieście głowy, ponieważ zbliża się wasze odkupienie” (Łk 21, 25-26, 28).

Czy słowa Jezusa, zapowiadające znaki poprzedzające Jego przyjście, robią na mnie jeszcze jakieś wrażenie? Nie można przecież sprowadzić ich jedynie do metafory. Szczególnie dla tych, którzy przeżyli powódź lub, co gorsza, tsunami, zapowiedź o wielkiej trwodze ludzi wo-

bec spienionych fal morza nie jest już przeżyciem przyjemnym. Ostrzeżenia Jezusa o znakach na słońcu, księżycu i gwiazdach stają się zrozumiałe, gdy słyszymy o ociepleniu klimatycznym i możliwości zderzenia się naszej planety z kometą czy asteroidem. Człowiek wyposażony przez Stwórcę w sumienie i zasady moralne przekroczył granice przykazań i w swym postępowaniu posuwa się do działań, które

w konsekwencji zagrażają jego egzystencji i istnieniu całego świata. W otaczającej człowieka niemoralnej rzeczywistości, adwentowa liturgia zachęca mnie do życia we wstrzemięźliwości i do zerwania ze złem. Obowiązek czujności wobec panoszącego się zła jest zawsze aktualny. Chrystus przychodzi, aby wydosłać mnie ze szponów tego świata

EWANGELIA

Łk 21,25-28.34-36

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

Jezus powiedział do swoich uczniów: Będą znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach, a na ziemi trwoga narodów bezradnych wobec szumu morza i jego nawałnicy. Ludzie mdleć będą ze strachu, w oczekiwaniu wydarzeń zagrażających ziemi. Albowiem moce niebios zostaną wstrząśnięte. Wtedy ujrzą Syna Człowieczego przychodzącego na obłoku z wielką mocą i chwałą. A gdy się to dzieć zacznie, nabierzcie ducha i podnieście głowy, ponieważ zbliża się wasze odkupienie. Uważajcie na siebie, aby wasze serca nie były ociężałe wskutek obżarstwa, pijaństwa i trosk doczesnych, żeby ten dzień nie przypadł na was znienacka, jak potrzask. Przyjdzie on bowiem na wszystkich, którzy mieszkają na całej ziemi. Czuwajcie więc i módlcie się w każdym czasie, abyście mogli uniknąć tego wszystkiego, co ma nastąpić i stanąć przed Synem Człowieczym.

i ostrzeża, aby nasze serca „nie były ociężałe wskutek obżarstwa, pijaństwa i trosk doczesnych, żeby ten dzień nie przyszedł na nas znienacka, jak potrzask”, ponieważ takie postępowanie grozi mi pozostaniem w stworzonym przeze mnie piekle. Trzeba, abym był czujny i nie dał się zwieść pokusie życia bez Bożych przykazań.

Bóg po raz kolejny przychodzi do mnie i ode mnie zależy, czy wykorzystam dobrze daną mi szansę oraz czy spotkam Go w moim życiu. Może już najwyższy czas, abym obudził się z uśpienia, zrobił rachunek sumienia i w końcu wyprostował swoje życiowe ścieżki? Przyjście Syna Bożego ujawni ukrywaną przeze mnie ciemną stronę mojego życia. Panoszące się zło oraz troski doczesne i nie respektowanie Bożego prawa obniżyły moją wrażliwość i nie dostrzegam już wielu jego przejawów. Dlatego Jezus wzywa do czujności i modlitwy, bo dzień Jego przyjścia będzie niespodziewany. Nie przegap drugiego przyjścia Chrystusa, dając się uśpić obietnicom bogactwa i ziemskiego dobrobytu.

Czekam na Ciebie Jezu mój mały,
ciche błagania ku niebu śię.
Twojego przyjścia czeka świat cały,
sercem gorącym przyzywa Cię.

Ułysz, Maryjo, głos twoich dzieci,
Tyś naszą Matką na każdy dzień.
O, daj nam Słońce, które rozświeci
grzechu i błędu straszliwy cień.

Spójrz, tęskniony na tej ziemi,
daj nam Zbawcę, Dziecię Twe.
My dla Niego żyć pragniemy,
Jemu damy serca swe.

(pieśń adwentowa)

ks. dr Zbigniew Żyżniewski

Ciąg dalszy ze str. 3

Przedziwny sens Adwentu

Bez miłości wiara stałaby się pusta i jałowa, jak kłos bez ziarna, jak drzewo bez owocu, jak ptak bez skrzydła. Wiara prowadzi na wyżyny doskonałości, rozwoju, kariery człowieczeństwa, wiara przepojona miłością społeczną, dobrocią, miłosierdziem. Pomagają nam w tym różnego rodzaju adwentowe gesty bezimiennej dobroci w postaci paczki św. Mikołaja, wsparcia dzieci w ramach Caritas, czy innych instytucji charytatywnych, a wszystko to po to, by ten czas adwentowej przemiany nie był obok nas, ale w nas - w naszym sposobie myślenia, wartościowania, obdarowywania, wspierania. „Będą znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach, a na ziemi trwoga narodów” - to słowa Zbawiciela z dzisiejszej Ewangelii. Świat z jego znakami wydaje się jałowy, zmateralizowany i zbestializowany. Człowiek dla człowieka jakże często jest nie bratem, ale wilkiem. Panoszy się brutalność, szorstkość, oschłość i cynizm spojrzenia. Cztery tygodnie adwentowej przemiany przed nami - czas pracy nad sobą i pracy nad swymi odniesieniami do drugiego człowieka. Może to ten najbliższy powoli staje się obcym we własnym domu, czy własnej rodzinie. Bo jakoś zawsze brakuje czasu, a zwłaszcza motywacji, do serdecznej rozmowy, miłych wspomnień, serdecznych spostrzeżeń. Nieważna odległość geograficzna, liczona w kilometrach, ważna odległość faktyczna, liczona w grubości zaskorupienia serca. „Prosimy i zaklinamy w Panu Jezusie... jak już postępujcie, stawajcie się coraz doskonalszymi” - jakże delikatnie, ale i stanowczo, św. Paweł upomina i kierunkuje adresatów Listu Tesaloniczan i nas samych w tę adwentową niedzielę. „Nabierzcie ducha i podnieście głowę, ponieważ zbliża się wasze odkupienie” - uwzniosła nas Ewangelia.

zaduma, lampiony w rękach dzieci, ministrantów i celebrytów idących w procesji przez kościół do ołtarza z roratką, aż wreszcie w czasie radosnego i entuzjastycznego „Chwała na wysokości Bogu...” pełna iluminacja świątyni - prawdziwy blask nadchodzącego Jezusa światłości świata. A po Mszy św., zawłaszcza w niektórych wiejskich parafiach, jakże piękny jest powrót do domów z zapalonymi lampionami i takie gwieździste roznieśnięcie światła poza świątynię w stronę własnego domu i codziennego życia. To tylko symbol, znak wiary, ale jakże wymowny i zastanawiający. Już Jezus w Ewangelii przestrzega przed niewłaściwym przeżywaniem czasu oczekiwania: „Uważajcie na samych siebie, aby serca wasze nie były ociążane wskutek obżarstwa, pijactwa i trosk doczesnych”. Człowiek nieraz upada, ale wielkością jest dźwigać się z upadków. Tylko małość tkwi w poniżeniu i nie chce się z niego podnieść, bo jest jej tak wygodnie. My chcemy się od dzisiaj dźwignąć i dźwigamy się. Chwytny się ręką nadchodzącego Zbawiciela i Maryi - Adwentowej przewodniczki życia. Z całą naszą tęsknotą ku Dobru odwracamy się z obrzydzeniem od wszystkich naszych grzechów, od tej całej naszej pseudo-moralności, która zabija duszę, rozbija jedność w rodzinach i społecznościach, promuje moralnych karłów. Odwracamy się osobiście i zbiorowo jako Kościół i tak wyzwoleni dźwigamy się ku Dobru, ku Bogu nadchodzącemu. „Oto nadchodzą dni, kiedy wypełnię pomyślną zapowiedź” - prorokuje Jeremiasz w I czytaniu. „W owych dniach Juda dostąpi zbawienia, a Jerozolima będzie mieszkała bezpiecznie”, a duchową Jerozolimą i Judą jesteśmy my sami.

Zbawienie i bezpieczeństwo pełnego pokój wewnętrznego i zewnętrznego jest w zasięgu naszej ręki i serca. Adwentowe rekolekcje, spowiedź, mocne i trwałe

Warszawa

□ W całej Polsce odbyły się obchody 91. rocznicy odzyskania niepodległości. Sprawowano Msze św. w intencji Ojczyzny, organizowane były parady wojskowe i okolicznościowe festyny. Centralne uroczystości Święta Niepodległości odbyły się w Warszawie. Rozpoczęła je Msza św. w Bazylice św. Krzyża, w czasie której biskup polowy Wojska Polskiego, Tadeusz Płoski, podkreślił, że dla kultury europejskiej, z której wyrastamy, krzyż Chrystusa zawsze był źródłem mocy i mądrości. „Nigdy nie możemy się wyrzec wiary i miłości do krzyża” - mówił bp Płoski. „To jest nasz obowiązek, aby go bronić. Szkoda, że ci, którzy mają inne poglądy, nie są w stanie tego uszanować i walczą z krzyżem przed trybunałami”.

Watykan

□ W Watykanie opublikowano konstytucję apostołską Benedykta XVI regulującą status byłych anglikanów, którzy postanowili przejść na katolicyzm. Dokument nosi łaciński tytuł Anglicanorum coetibus, czyli o grupach anglikanów. □ Kardynałowie Zenon Grocholewski i Stanisław Ryłko z Watykanu oraz księża Hieronim Fokciński i Paweł Ptasznik otrzymali z okazji Święta Niepodległości wysokie polskie odznaczenia. Uroczystość wręczenia odznaczeń odbyła się w ambasadzie RP przy Stolicy Apostolskiej. Kard. Grocholewski i kard. Ryłko zostali odznaczeni Krzyżami Komandorskimi z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Ks. Hieronim Fokciński z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych i ks. Paweł Ptasznik z watykańskiego Sekretariatu Stanu, rektor polskiego kościoła w Rzymie, otrzymali Krzyże Oficerskie Orderu Odrodzenia Polski.

Rouen

□ Episkopat Francji potępił narzucanie tamtejszym sądom, wbrew francuskiemu ustawodawstwu, zgody na adopcję dziecka przez pary homoseksualne. Komunikat w tej sprawie wydał stojący na czele Komisji ds. Rodziny i Społeczeństwa abp Jean-Charles Descubes. Hierarcha zauważa, że adopcja nie jest kwestią praw indywidualnych, ale jej celem jest ochrona dziecka pozbawionego rodziców naturalnych. Decyzje polityczne i administracyjne powinny być więc podporządkowane jego interesom. Przypomina, że adopcja pozwala dzieciom doświadczyć życia rodzinnego i otrzymać wychowanie, w którym jest wyraźne odniesienie do wzorców kobiety i mężczyzny, których jedność ma swe źródło w zróżnicowaniu płciowym wpisanym w ciało. „Dla dziecka różnica płci rodziców stanowi podstawę i wzorec swego tożsamości oraz usytuowania siebie w życiu społecznym” - zaznacza metropolita Rouen.

Adwent posiada w swoim kolorycie nabożeństwo „podniesienia głowy i nabrania ducha” - to Roraty: Msza św. o Matce Bożej wyczekującej Zbawiciela. W naszej polskiej tradycji, żywej w wielu ośrodkach wiejskich i wielkomiejskich parafii, Roraty to półmrok świątyni, wyciszenie i

postanowienie poprawy i unikania kolejnych grzechów, zadośćuczynienie poprzez gest miłosierdzia, dobroci i hojności mogą stać się naszym udziałem. Tajemnice zbawienia mogą stać się naszym zbawieniem.

ks. Stanisław Gorczyński

Kraju

□ Upłynęły dwa lata od powołania gabinetu Tuska. GfK Polonia z tej okazji zapytała Polaków, co sądzą o partii rządzącej. Według 38% badanych PO jest partią o poglądach liberalnych. Poglądy konserwatywne dostrzega w niej zaledwie 3%. 63% respondentów jest zdania, że rząd nie zapewnia obywatelom równego dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji, 54% sądzi, że nie pomaga przedsiębiorcom w trudnej sytuacji, a 60%, że nie prowadzi polityki ułatwiającej start życiowy młodzieży, 61%, że nie walczy z bezrobociem. Według więcej niż połowy wyborców (59%) pod rządami PO sprawa w kraju przybiera niewłaściwy obrót, a 66% jest zdania, że partia nie realizuje obietnic wyborczych. Aż 66% badanych kojarzy PO z aferami, a 51% - ze skłonnością do nadużywania władzy do walki politycznej.

□ Trochę inne zdanie ma jednak premier. Na „mocną czwórkę” dwa lata działania swojego rządu ocenił Tusk w „Faktach” TVN. Premier zapowiedział także, że „jeśli nie będzie innego wyjścia”, będzie kandydował w wyborach prezydenckich. Może jednak taki geniusz jakiegoś wyjście znajdzie..?

□ Prokuratura Apelacyjna w Warszawie prowadząca śledztwo w sprawie podejrzenia korupcji w komisji weryfikacyjnej WSI przechowuje stenogramy rozmów telefonicznych Pietrzaka, jednego z członków komisji. Oznacza to, że weryfikator wojskowych służb był na podsłuchu. Chodzi m.in. o jego rozmowy z dziennikarzami.

□ W referendum częstochowianie odwołali Tadeusza Wrone z funkcji prezydenta miasta. Odwołanie poparli miejscy radni Lewicy, PO i PiS.

□ W Polsce panuje epidemia świńskiej grypy. Liczba osób, u których lekarze podejrzewają grypę, wzrosła w ciągu tygodnia z 24 tys. do 41 tys. Dane z systemu epidemicznego sentinel wykazują, że 58% wirusów grypy to wirus A/H1N1.

□ Rzecznik Praw Obywatelskich Kochanowski zapowiedział złożenie doniesienia do prokuratury na minister zdrowia Kopacz, jeżeli ta nie podejmie działań zmierzających do zakupu szczepionek przeciw grypie A/H1N1. Minister twierdzi, że nie zakupi szczepionek, bo nie są do końca przebadane. Jak nie wiadomo, o co chodzi, to pewnie chodzi o pieniądze, których w budżecie na taką „fanaberię” brakuje. Z drugiej strony minister może mieć rację, bo dyskusje nad szczepionką trwają.

□ Watykański rocznik statystyczny podaje, że do sądów biskupich w Polsce trafia rocznie niemal 3,5 tys. wniosków o orzeczenie nieważności sakramentu małżeństwa. Ten wynik daje nam drugie miejsce na świecie za Włochami.

□ Europosłanka SLD Senyszyn zapowiedziała, że wystąpi do rządu o usunięcie krzyży ze szkół. Rzecznik rządu stwierdził, że głupot nie komentuje.

□ W Gliwicach wciąż można pospacerować ulicą Marksa lub Róży Luksemburg, w Dąbrowie Górniczej - Juliana Marchlewskiego. Do senackiej Komisji Petycji wpłynęła petycja Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój. Radni proszą o stworzenie ustawy wykreślającej z nazw ulic i placów wszystkich miejscowości komunistycznych patronów.

□ W wieku 99 lat zmarła w Londynie harcmistrzyni Władysława z Hermaszewskich Seweryn Splawska. Była naczelniczką Związku Harcerstwa Polskiego działającego poza granicami kraju, działaczką harcerską w przedwojennej Polsce.

□ Dane z tegorocznego liczenia wiernych wskazują, iż spada liczba katolików uczestniczących w niedzielnych Mszach. W ubiegłym roku zaobserwowano wyraźny spadek (o 3,8%) liczby wiernych na niedzielnej Mszy św. O 2,3% mniej osób przystąpiło do Komunii św.

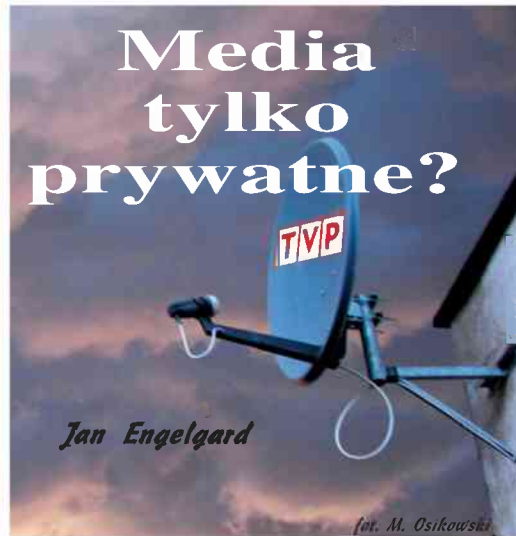
□ Prawie 100 tys. dzieci wychowuje się w Polsce poza rodziną - o blisko 10% więcej niż w 2004 r. Wg ekspertów dzieci są zbyt łatwo odbierane rodzicom.

□ Po zniesieniu poboru do wojska studiuje coraz mniej mężczyzn. Uczelniom grozi wręcz bankructwo. Uczelnie zdominowały kobiety. Aktualnie studiuje 70% młodych kobiet i tylko 55% mężczyzn.

□ Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie uhonoruje Adama Michnika tytułem doktora honoris causa. Uroczystość oprostowuje część kadry naukowej.

□ Przewodnicząca Manuela Gretkowska na II Krajowym Zjeździe Partii Kobiet odbywającym się w Warszawie stwierdziła, że „Polska nie jest już kobietą, ale jest to zapijaczony, nieudolny facet z depresją... Pora na jakąś „czerwoną książeczkę” Przewodniczącej. Jak zabraknie złotych myśli, można pożyczyć od... Senyszyn.

□ Lekarz, który uznał, że ks. Stefan Niedzielak - emerytowany kapelan rodzin katyńskich - zginał, bo spadł z fotela, wciąż dostaje zlecenia z sądu. Jacek J. pod koniec lat 80. był zastępcą naczelnika Wydziału Kryminalistyki Stołecznego Urzędu Spraw Wewnętrznych. Jako lekarz medycyny sądowej sporządził ekspertyzę dotyczącą okoliczności śmierci ks. Niedzielaka, kapelana AK i założyciela Rodziny Katyńskiej, proboszcza na warszawskich Powązkach. Napisał w 1989 r., że „z punktu widzenia medycyny-sądowego obraz sekcyjny jest bardziej typowy dla upadków, (co najmniej 2) niż dla działania zbrodniczego”. Przyjęcie hipotezy o upadku z bujanego fotela stało się oficjalnym powodem umorzenia śledztwa w sprawie śmierci księdza. Obecnie nie ma jednak wątpliwości, że ks. Niedzielak został zamordowany. IPN od sześciu lat szuka sprawców tej zbrodni.

Jan Engelgard

foto: M. Osikowski

W Polsce od samego początku tzw. transformacji sfera publiczna (budżetowa) ma się coraz gorzej. To jest już pewna prawidłowość, że instytucje państwowe mają najmniej pieniędzy, żyją w ciągłym strachu o swoją przyszłość, a w oczekiwaniu na ten koniec zwyczajnie wegetują. Nie inaczej jest z mediami publicznymi.

Takie media funkcjonują, i to dobrze, w każdym szanującym się kraju. Mają zapewnione finansowanie i poczucie pewności, że nic im nie grozi. W takich krajach jak Niemcy, Francja czy Wielka Brytania udało się nawet wypracować taki model, że są one w dużym stopniu obiektywne.

W Polsce tymczasem toczy się nieustanna wojna pod hasłem: „Odpolitycznić media publiczne” (chodzi tu głównie o TVP). Ponieważ zamysł ten był od początku utopijny, bo nie można przecież mediów państwowych oddzielić od polityki, w umysłach polityków Platformy Obywatelskiej pojawił się pomysł jasny i klarowny: zlikwidujmy te media albo uczynimy je nic nie znaczącymi. Tego planu oczywiście nikt nie ogłosił publicznie, ale bystry obserwator bez trudu zauważy, że jest realizowany. Zamieszanie z abonamentem, chaos legislacyjny, pozostawienie mediów w stanie totalnego zamieszania zmierza obecnie do jednego z ich uwiądów. Dotyczy to przede wszystkim Polskiego Radia, które w przyszłym roku może utracić dwa programy (drugi i trzeci), a „jedynka” będzie raczej atrapą niż prężnym radiem publicznym. Przyszłość telewizji jest niby bardziej optymistyczna, ale za to stoczy się ona może do poziomu zwykłych stacji komercyjnych, bo będzie musiała żyć prawie wyłącznie z reklam, co wymusi takie zmiany, że jej charakter publiczny stanie się czystą fikcją.

Bylibyśmy jednak w błędzie, gdybyśmy obciążali tylko obecną partię rządzącą odpowiedzialnością za ten upadek. Telewizja publiczna już od wielu lat traci poważny charakter (jak to się u nas mówi - „misyjny”). Ponieważ wpływy z abona-

mentu zmniejszają się co rok, bo państwo nie jest w stanie wymusić jego ściągania (młodzi w ogóle nie płacą, większość nawet nie wie, że jest coś takiego, jak abonament), TVP ucieka w komercję i żyje z reklam. Co prawda reklamami nie przerywa jeszcze filmów, tak jak to robią Polsat czy TVN, ale nasycenie reklamą jest ogromne. Popularne programy poprzedzane są niekończącymi się maratonami reklamowymi, wyprowadzającymi widzów z równowagi. TVP prawie niczym nie różni się od stacji prywatnych, a różnica między nią a np. niemieckimi stacjami publicznymi ARD i ZDF jest ogromna. W polskiej telewizji publicznej dobrego filmu czy programu nie ujrzy się przed 23.00, bo w porze największej oglądalności muszą być emitowane programy „dla mas”, czyli filmy i seriale dostosowane poziomem do tegoż odbiorcy oraz wątpliwej jakości rozrywka. TVP ściga się na potęgę z Polsatem i TVN, musi więc grać tak jak one. W efekcie od dłuższego czasu nie ma *de facto* telewizji publicznej. Jej „publiczność” objawia się tylko tym, że jej władze wyłaniane są przez partie polityczne, no i część budżetu pochodzi z abonamentu. Nawet zarobki w TVP nie odbiegają od stacji komercyjnych, co budzi coraz większe zgorznienie. Jeśli bowiem tzw. gwiazda w TVP zarabia np. 100 tys. zł miesięcznie (chodzi o red. Tomasza Lisa), to doprawdy trudno o spokojny osąd. A takich „kontraktów gwiazdorskich” jest w TVP więcej - oscylują one między 30 a 80 tysięcy miesięcznie. Paradoks polega na tym, że zarobki te są finansowane także z abonamentu, który opłacają głównie emeryci i renciści, a więc grupa społeczna najbardziej w tej chwili upośledzona!

To sprawia, że obrońców telewizji publicznej nie jest wielu. No bo niby o co jest walczyć? Owszem, walczą pracownicy i ci politycy, którzy mają jeszcze wpływ na zarządzanie TVP, ale jakiegoś wielkiego oburzenia opinii społecznej nie widać. Najgorsze w tym wszystkim jest to, że ofiarą takiego stanu rzeczy może nie być TVP, lecz Polskie Radio, które - w dużym stopniu - oparło się negatywnym tendencjom. A przecież nie chodzi tylko o programy centralne, ale także o rozgłośnie regionalne, pełniące naprawdę ważną funkcję społeczną.

Platforma Obywatelska jest partią od samego początku apañstwową - walczyła z dotacjami z budżetu państwa dla partii politycznych, bo miała wsparcie biznesu, nie zależy jej na ratowaniu mediów publicznych, bo ma poparcie mediów prywatnych, armię już „sprywatyzowano” (uzawodowiono), a służbę zdrowia najchętniej też by odcięto od budżetu, prywatyzując ją. PO ma też plan sprzedania dużej części pozostającego w rękach państwa majątku. To jest pogłos koncepcji neoliberalnych z początku lat 90., tyle że teraz, w dobie kryzysu, wszyscy na świecie orzekli, że są one nieprzydatne, groźne i nastąpił renesans znaczenia państwa narodowego. Można więc powiedzieć, że polski rząd idzie pod prąd - ciekawe, jak to się dla niego skończy...

□ Biskupi i kardynałowie Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych uznali heroiczną cnotę Jana Pawła II. To na razie wiadomość nieoficjalna, ale z pewnością beatyfikacja jest już blisko.

□ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, który uznał, że obecność krzyży we włoskiej szkole godzi w wolność sumienia uczniów oraz rodziców, zbulwersował wyznawców Chrystusa na całym świecie, szczególnie w Europie.

□ Marszałek Sejmu Komorowski uczestniczy w Pradze w obchodach 20. rocznicy aksamitnej rewolucji w Czechosłowacji. Premier Słowacji Fico rocznicę spędził w... Moskwie.

□ Leonard Talmont z Akcji Wyborczej Polaków na Litwie (AWPL) olbrzymią przewagą wygrał niedzielne wybory uzupełniające do litewskiego parlamentu. Tym samym potwierdził utrzymującą się od lat w okręgu wileńsko-solecznickim dominację AWPL.

□ Zaledwie dziesięcioma głosami Parlament Europejski wezwał UE do rozważenia w stosunkach energetycznych z Rosją. Poprawkę do rezolucji przygotowanej przed szczytem UE-Rosja zgłosił Szymański z PiS. Została ona zredagowana wspólnie z Zalewskim z PO. Szymański zgłosił ją w imieniu swojej grupy politycznej (Europejskich Konserwatystów i Reformatorów), a Zalewski z kolegami przekonywali w swojej grupie (Europejskiej Partii Ludowej), żeby ten zapis poprzeć. Głosowanie pokazało, że Niemcy są bardziej prorosyjscy, a przedstawiciele nowych krajów bardziej krytyczni wobec Moskwy.

□ UE chce przedłużyć sankcje wobec Białorusi. Pozostaną jednak zawieszane co najmniej do października 2010 r.

□ Autonomia Palestyńska wystąpiła do UE z prośbą o wsparcie jej zabiegów o uznanie przez Radę Bezpieczeństwa ONZ niezależnego państwa palestyńskiego. Odpowiedź przysłała szybko - UE nie wesprze starań Autonomii Palestyńskiej o uznanie niezależnego państwa bez zgody Izraela.

□ Unia uczyniła krok w kierunku akcesji Albanii do UE. Unijni ministrowie spraw zagranicznych wezwali Komisję Europejską do przeanalizowania w tym aspekcie sytuacji w tym kraju.

□ Obama przebywał w Kraju Kwitnącej Wiśni, gdzie rozmawiał m.in. z premierem Hatoyamą. Japonia jest pierwszym etapem azjatyckiej podróży, w czasie której prezydent odwiedzi cztery kraje i będzie uczestniczył w szczycie państw APEC (Współpraca Ekonomiczna Azji i Pacyfiku).

□ Co najmniej trzech zagranicznych żołnierzy i trzech cywilów zostało rannych w zamachu samobójczym w pobliżu

amerykańskiej bazy wojskowej Camp Phoenix w Kabulu.

□ Litwa znajduje się u progu epidemii grypy.

□ Z inicjatywy Polski w Brukseli nastąpiło podpisanie listu intencyjnego w sprawie utworzenia polsko-litewsko-ukraińskiej brygady, która będzie mogła być wykorzystywana w międzynarodowych operacjach pokojowych zarówno pod mandatem ONZ, UE, jak i NATO.

□ W Kosowie odbyły się po raz pierwszy od proklamowania w 2008 r. niepodległości wybory lokalne.

□ Torysi zapowiadają, że gdy dojdą do władzy to unieważnią program wprowadzania w Wielkiej Brytanii biometrycznych dowodów tożsamości.

□ Niemiecki Związek Wypędzonych (BdV) zamierza nominować szefową tej organizacji Steinbach do rady fundacji poświęconej wysiedleniom również wbrew obiekcjom niektórych członków rządu federalnego.

□ Na skutek wybuchu i pożaru w wojskowym składzie amunicji w Uljanowsku w południowo-wschodniej Rosji zginęły, co najmniej dwie osoby, a 11 uznano za zaginione.

□ Przez osiem lat polscy i słowaccy historycy rozmawiali o spornym terytorium. Efektem tych debat jest licząca ponad 600 str. księga nosząca tytuł: „Historia Scepusii - Dzieje Spisza do roku 1526”. Terytorium o powierzchni 3,7 tys. km² dziś w większości należy do Słowacji. Polsce przypadło 195,5 km².

□ Prawica zyskuje na popularności w USA. 48% poparcia dla republikanów, 44% dla demokratów to wyniki najnowszego sondażu, które dowodzą, że amerykańska prawica - jeszcze niedawno skazywana przez niektórych komentatorów na lata politycznego niebytu - złapała wiatr w żagle. Niech Obama porządzi jeszcze kilka miesięcy...

□ W Rzymie szczyt FAO poświęcony walce z głodem zamiast konkretów zdominowały pustosłowie oraz wysoki Kaddafiego i Berlusconi. Poza tyradami pod adresem krajów bogatych, libijski przywódca, za pośrednictwem wyspecjalizowanej agencji, zamówił sobie na wieczór 500 włoskich hostess.

□ Polskie firmy zajmują odległe miejsca w opublikowanym przez Komisję Europejską rankingu firm pod kątem inwestycji w badania i rozwój. Najwyżej, na 453. pozycji, jest BRE Bank SA. Przewodzi niemiecki Volkswagen, fińska Nokia oraz francuski koncern farmaceutyczny Sanofi Aventis.

□ Co najmniej 10 tys. Chińczyków, którzy skorzystali z prawa złożenia skargi na władze lokalne, zostało zatrzymanych w nielegalnych więzieniach. Wywiera się tam na nich presję, by wycofali skargi, grożąc, pozbawiając jedzenia i snu. Podobno urzędnicy lokalni i policjanci płacą równowartość 22\$ za porwanie i uwięzienie autorów skarg.

Kto narusza „wolność religijną”?

Siostra prof. Zofia Józefa Zdybicka USJK

Orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu zawierające tezę, że „wieszanie krzyży w klasach” stanowi „naruszenie prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem i wolności religijnej uczniów” (3.11.2009 r.) budzi zdumienie i niepokój. Zdumienie przede wszystkim intelektualny nieporządek w rozumieniu podstawowych pojęć przez sędziów tak wysokiej instytucji sądowniczej.

Dotyczy to konkretnie rozumienia „wolności religijnej”, zła moralnego, winy, w ogóle moralności oraz religii, zwłaszcza chrześcijaństwa katolickiego.

Niepokój jest tym większy, że to nie pierwszy przypadek bulwersującego wyroku różnych gremiów sędziowskich krajowych i europejskich dotyczącego spraw moralnych i religijnych.

„Wolność religijna” jest - jak wiemy - prawem osoby ludzkiej zawartym w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948): „Każda osoba ludzka ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii. Prawo to zakłada wolność zmiany religii i przekonań, jak również wolność ich manifestowania, indywidualnie czy społecznie, publicznie czy prywatnie, przez nauczanie, praktyki religijne, kult i wykonywanie rytów” (art. 18).

Uzasadnia to Jan Paweł II: „Społeczna natura człowieka wymaga, aby człowiek wewnętrzne akty religijne ujawniał na zewnątrz, aby łączył się z innymi ludźmi w dziedzinie religii, wyznawał religię na sposób społeczny” (Orędzie ONZ 1979, 20).

Nie ulega więc wątpliwości, że zarówno katolicy we Włoszech, stanowiący większość obywateli kraju, jak i katolicy w innych krajach, w których życie narodu i kultura były od wieków kształtowane przez chrześcijaństwo, mają prawo do umieszczenia w miejscach publicznych, w tym także w szkołach, znaków (symboli) swojej religii. Prawo to jest przez władze państwowe potwierdzone. Orzeczenie Trybunału narusza więc wolność państwa oraz wolność i tożsamość narodu włoskiego. Naród przecież jest „podmiotem władzy politycznej”. Kara wymierzona państwu włoskiemu jest niezgodna z prawem, a więc niesprawiedliwa.

Czy znak religijny może być zagrożeniem?

Zarówno państwo, jak i obywatele mają prawo się bronić. Jan Paweł II zdecydowanie do tego zachęca, pisząc: „Strzeżcie (...) podstawowej suwerenności, jaką każdy naród posiada dzięki swej kulturze (...) Nie dopuszczajcie, aby padła ofiarą różnego rodzaju totalitaryzmów czy hegemonii, dla których człowiek liczy się tylko jako przedmiot dominacji, a nie jako podmiot własnego bytowania” (UNESCO 1980, 15).

Powstaje także konkretne pytanie: w jaki sposób krzyż w szkole narusza prawo do „wychowania dzieci zgodnie z własnymi

przekonaniem” oraz „wolność religijną”.

czy symbolu jakiegokolwiek innej religii automatycznie zmusza do jej przyjęcia? Jeśli taka byłaby rzeczywistość siła symbolu religijnego, przekaz religii byłby niezwykle uproszczony.

Nikt nie przeczy, że wybór jakiegokolwiek religii czy jej odrzucenie jest aktem wolnej decyzji każdego człowieka. Wybór ten powinien być jednak rozumny, oparty na poznaniu, czym dana religia jest. Wybór (decyzja) jest więc aktem złożonym dokonującym się we wnętrzu człowieka - w jego sumieniu. Znajomość religii jest warunkiem koniecznym dokonania prawidłowego wyboru. Jak można wybierać coś, czego się nie zna? Znalezienie się w środowisku religijnym, kontakt z symbolami religijnymi jest więc korzystną sytuacją do pogłębionej refleksji. Rodzice mogą w tym wyborze, który powinien być racjonalny, pomóc.

Powodem wydania orzeczenia Trybunału są „straty moralne”, jakie dziecko poniosło z powodu możliwości spojrzenia na krzyż. Na czym polega to zło moralne? Moralność to przecież zdolność świadomego i wolnego wyboru poznanej rozumem dobra lub zła i wyrażenie tej decyzji czynem (akt moralny). Przez dobre czyny zgodne z własnym sumieniem, zgodne z obiektywnym i osobistym dobrem, człowiek staje się dobry. Przez złe natomiast - staje się człowiekiem złym i to jest jego „strata moralna”. Kto i do jakiej decyzji zmusił ucznia, którego doty-

Siostra prof. Zofia Józefa Zdybicka USJK jest filozofem, współtwórczynią Lubelskiej Szkoły Filozoficznej, wieloletnim profesorem i dziekanem Wydziału Filozofii KUL oraz kierownikiem Katedry Filozofii Boga i Religii, członkiem wielu stowarzyszeń naukowych, m.in. Towarzystwa Naukowego KUL, Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Komitetu Nauk Filozoficznych PAN, Papieskiej Akademii św. Tomasza z Akwinu w Rzymie.

czy orzeczenie? Do jakiej złej decyzji i jakiego złego czynu? Na czym konkretnie ta strata moralna w tym przypadku polega? Konkretna kara domaga się konkretnego określenia winy...

Sądziliśmy, że walka z religią to już przeszłość...

Werdykt Trybunału dotyczący Włoch budzi niepokój w innych krajach, także w Polsce. Znaki religijne to nie tylko krzyże w klasie - to kościoły, sanktuaria, obrazy w muzeach, literatura, to stroje zakonne czy sutanny kapłańskie na ulicach, w miejscach publicznych. Przeżyliśmy przecież czas, w którym przedstawiciele różnych zawodów nie mogli uczęszczać do kościoła, posyłać dzieci do Komunii Świętej, przyjmować sakramentów, nosić symboli religijnych. Mogliśmy także oglądać u naszych bliskich sąsiadów „krajobraz po bitwie” ze śladami religijności: ruiny kościołów, sanktuariów, obrazy zakopane w ziemi itp. Ideologia będąca motorem tej walki okazała się nie tylko antyreligijna i ateistyczna, ale i antyludzka... Sądziliśmy, że odeszła...

Orzeczenie Trybunału budzi tym większy niepokój, że jest nie pierwszym i nie jedynym sygnałem negatywnego stosunku do religii - przede wszystkim do katolicyzmu i Kościoła katolickiego. Obecnie zjawisko to zdecydowanie się nasila. Błuznierze wypowiedzi, obrazy, powieści, sztuka antysakralna, wszelkiego rodzaju

nonsensy tylko w stosunku do katolików uchodzą za bezkarne... Wszystko to zdradza niepokojącą ignorancję, czym religia - a zwłaszcza chrześcijaństwo katolickie - jest, jaką rolę pełniło i nadal pełni w dziejach narodów i w kulturze europejskiej. Chrześcijaństwo ukazuje przecież wielką godność osoby ludzkiej (personalizm), wprowadza miłość jako podstawowy dynamizm moralny w relacje międzyludzkie (najwyższe przykazanie), inspirowane wszystkie dziedziny kultury i nauki (uniwersytety), wszystkie dziedziny sztuki, architekturę, muzykę, poezję, literaturę. Tworzy cywilizację miłości Boga i człowieka. O tym wszystkim przypominał w swoim nauczaniu Jan Paweł II.

Religia nadaje sens i cel życiu ludzkiemu

Religia nie jest - jak pokazują dzieje ludzkości - czymś przejściowym. Jest trwałym elementem kultury. Jest bowiem istotnie związana z istnieniem człowieka jako osoby, z jego osobową naturą, rozumnością i zdolnością wyboru dobra (poznanie i miłość). Człowiek jest istotą religijną, bo jest rozumny, zdolny poznać i ukochać Boga (capax Dei) i poznać Jego „zamysł miłości” w stosunku do człowieka.

Religia jest odpowiedzią na najważniejsze problemy - tajemnice ludzkiej egzystencji. Jest wskazaniem na ostateczny cel, którego spełnienie jest nadaniem sensu całemu życiu ludzkiemu i wszystkim jego działaniom - całej ludzkiej kulturze.

Objawienie judeochrześcijańskie ukazuje Boga jako Miłość powołującą człowieka do uczestnictwa w swoim wewnętrznym życiu, wskazuje drogę życia ludzkiego, które ostatecznie jest budowaniem więzi z Bogiem-Miłością i miłością między ludźmi.

Chrześcijańska odpowiedź na pytanie o cel i sens życia ludzkiego ma charakter najwyższego spośród tych, jakie zaistniały w dziejach ludzkości. Człowiek ma boskie pochodzenie i boskie przeznaczenie. Nie przekreśla to oczywiście wartości innych religii i ich roli w innych kulturach. Swoją pozytywny stosunek do różnych religii Kościół katolicki wyrażał wielokrotnie. Musi być jednak świadomy swojej tożsamości i swojej wartości.

Religia - powtórzmy - jest ściśle związana z ostatecznym celem i sensem życia ludzkiego. Ale czy obecnie bezsens nie staje się wartością?

Czyżby więc na tym polegały tolerancja, wolność, postęp?

Pytania o wychowanie

NIENAWIŚĆ CZY BEZRADNOŚĆ?

16-letni syn czasami mówi, że mnie nienawidzi, bo akurat czegoś zabraniam. Zastanawiam się, jak poważnie powinnam traktować te słowa. Ostatnio buntuje się też przeciwko Kościołowi. Powiedział, że nienawidzi Boga. Nie umiem z nim na tematy religii rozmawiać, bo nie chcę, żeby traktował mnie jak dewotkę. Sprawy wiary są dla mnie tak osobiste, że nie potrafię o nich mówić. Ja co prawda w jego wieku nie byłam inna, ale nie odważyłabym się na taki otwarty i głośny bunt. Czasami myślę, że chodzi do kościoła tylko dlatego, że ja mu każę. Podobnie zachowuje się mąż. Próbowałam namówić syna na wyjazd do Lednicy, ale odmówił. Dlatego już nie wspominałam o wakacyjnych rekolekcjach. Czy bardziej naciskać, czy tylko egzekwować podstawowe praktyki religijne i dać czas na dojrzewanie do głębokiej wiary?

Niepewna mama

Jeśli syn wykrzykuje takie ostre słowa, to znak, że sobie sam ze sobą nie radzi, że coś go przerasta, czuje się zagubiony i niepewny. Tego typu okrzyki odczytuje się na zasadzie odwrotności, czyli: „kocham i potrzebuję pomocy”. Jednak rozumienie jego trudnej sytuacji nie znaczy, że należy tego typu okrzyki tolerować. Powoli syn powinien się uczyć odpowiedzialności za słowo, a rozumienie jego dylematów nie musi być równoznaczne z

pobłażaniem. Bez nerwów należy powiedzieć, że rozumie Pani jego problemy, spróbuje pomóc, tylko rozmowa musi się odbywać na innym poziomie. Wtedy między innymi warto określić granice i zasady, dać mu możliwość wyboru, jak chce być traktowany - czy jak rozkapryszony dzieciak, który nie odpowiada za słowa, czy jak dorastający młody człowiek, gubiący się jeszcze w natłoku problemów. Sama niech się Pani zastanowi, jaki sposób nazywania własnych emocji stosujecie w domu. Czy potraficie przyznać się do złego humoru, do jakiejś porażki czy choćby problemów w pracy i powiedzieć jasno: „jest mi ciężko, dajcie mi pół godziny na ochłonięcie”. Pamiętam pewnego ojca, który przyznał, że wszelkie domowe naprawy wykonuje w obecności synów. Na nich wyżywa się za niemożność znalezienia narzędzi, za problemy z naprawą. Dając synowi wskazówki, nakazy, ustalając granice, trzeba też dokonać rewizji własnego zachowania.

To samo wiąże się z drugim poruszonym

przez Panią problemem. Wiara męża jest powierzona, Pani o wierze nie potrafi mówić, nie pisze Pani, jakich syn ma katechetów, jakie jest Wasze miejsce w parafii. Młodość jest radykalna i przestrzega świat w kontrastach, a kpina z religii jest coraz bardziej powszechna. Przyznawanie się do wiary nie ma nic wspólnego z dewocją. Synowi chyba brakuje jasnej postawy naj-

bliższych. Warto pamiętać, że wiara jest łaską, o którą należy się modlić. Nie powinna być to modlitwa bez działania. Jak mądrze napisała jedna z czytelniczek: „należy się modlić tak, jakby nic od nas nie zależało, a działać tak, jakby zależało wszystko”. Na stronie franciszkanów są świetne filmiki z serii „bez sloganu”, gdzie dwaj ojcowie krótko i rzetelnie analizują główne dylematy młodzieży, odpowiadają na najtrudniejsze pytania. Warto wykorzystać internet, gdzie strony katolickie są bardzo dobrze prowadzone. Polecam np. www.wiara.pl, www.mateusz.pl, www.adonai.pl, www.opoka.pl, www.katolik.pl, www.lednica.pl oraz wiele innych. Byłoby dobrze, gdyby syn pojechał na spotkanie młodych do Poznania. To mógłby być przełom. Samo egzekwowanie praktyk nie da dobrych fundamentów. Należy pracować nad sobą, a dla syna szukać wciąż nowych dróg prowadzących do Boga i zapraszać go na nie.

M.P.
Gość Niedzielny 46/2009

LA PAGE DES FRANCOPHONES

de Richard Zienkiewicz (riczienk@laposte.net)

APRÈS LE MUR

Personne n'a échappé au battage médiatique du 20e anniversaire de la chute du mur de Berlin.

Un rappel de la situation géopolitique de l'époque et des événements n'était toutefois pas inutile. Les jeunes générations doivent savoir ce que leurs aînés ont vécu pendant plus de quarante ans après la fin de la Seconde Guerre mondiale. Le clou des célébrations à Berlin a été la chute des dominos, impulsée par Lech Wałęsa, pour symboliser le mur qui s'effondre. Il faut être reconnaissant aux Allemands d'avoir donné au Petit Électricien de Gdańsk ce rôle symbolique qui rappelle que son action et celle des Polonais ont été déterminantes dans la chute de l'édifice totalitaire. Sur le premier domino que Lech Wałęsa a poussé pour entraîner tous les autres, on avait dessiné une carte de la Pologne et un marteau sur le manche duquel on pouvait lire « Solidarność ». À la télévision, quelque part dans la capitale allemande, la caméra a balayé une affiche avec l'inscription « Es begann in Polen » - cela a commencé en Pologne. Angela Merkel ne cesse de souligner et de mettre en avant le rôle que notre pays a joué dans le déroulement des événements qui ont abouti à la défaite du communisme. Elle qui vient de l'ex-RDA sait très bien ce que ses compatriotes doivent aux Polonais, même si le coup de boutoir final a duré neuf ans après les grèves de la Baltique et la création de Solidarność, et qu'il a bénéficié de l'arrivée de Mikhaïl Gorbatchev au pouvoir à Moscou. La perestroïka et la glasnost ont soulagé les pays satellites de la main mise oppressive de l'URSS sur eux et permis leur libération. En inscrivant cette période dans une perspective historique plus large, on s'aperçoit que le processus de sape des fondements de la dictature communiste remonte à plus loin en Pologne et que notre pays n'a pas été le seul acteur. Rétrospectivement, avant les événements de la Baltique d'août 1980, il y avait déjà

eu des révoltes ouvrières en juin 1976 notamment à Radom, en décembre 1970 sur le littoral de la Baltique et en juin 1956 à Poznań, sans oublier la mobilisation étudiante en mars 1968. Toutes ces manifestations ont été à chaque fois sauvagement réprimées par l'armée et la police du régime. Hors de Pologne, il y a eu la libéralisation du printemps de Prague en Tchécoslovaquie en 1968, l'insurrection de Budapest en Hongrie en octobre 1956 et la révolte ouvrière de juin 1953 à Berlin-Est, toutes réprimées dans des bains de sang avec l'intervention des troupes soviétiques. L'histoire de la chute du mur de la honte se déroule donc de Berlin à Berlin, elle passe par les pays voisins et la Pologne y joue un rôle majeur inscrit dans la durée. Les revendications de ceux qui manifestaient étaient toujours les mêmes. On demandait plus de libertés individuelles, une meilleure situation économique et sociale. Bref, on demandait du pain et de la liberté. Du pain, car dans certaines périodes particulièrement noires du communisme, les magasins d'alimentation étaient vides. Même l'instauration des tickets de rationnement n'améliorait pas la situation. On faisait la queue pour tout - pour un morceau de viande comme pour un meuble. Il n'était pas rare à certaines périodes de voir dans la rue des gens avec des chapelets de rouleaux de papier hygiénique autour du cou, heureux d'avoir pu acquérir ce bien précieux. Les gens lorgnaient sur l'Occident et son abondance. Lorsque le rideau de fer est tombé, cet Occident est arrivé chez eux avec son économie de marché dans sa version la plus libérale, et la société de consommation, avec tous ses excès, s'est installée rapidement. Les gens revendiquaient aussi plus de liberté, de pouvoir choisir leurs élus, d'exprimer leurs opinions au travers de jour-

naux indépendants. Une fois le mur tombé, le même Occident est arrivé avec sa démocratie parlementaire et son État de droit, une démocratie parfois caricaturale, surtout au début quand elle avait du mal à s'installer. Il a fallu de longues années pour que la politique mûrisse et se stabilise. L'arrivée de l'Occident s'est faite d'une manière brutale, comme la thérapie de choc en Pologne ou la réunification allemande - plus une annexion de la RDA par la RFA qu'autre chose. C'est comme si l'Occident, dont on attendait tant, avait tout balayé pour faire place nette avant de s'installer, en faisant fi des valeurs que les citoyens, dans leur résistance quotidienne et leur espoir d'une vie meilleure, avaient fondées au fil des années. Peu ou prou, il a fallu qu'ils adhèrent à la société de consommation frénétique et au parlementarisme débridé - était-ce vraiment cela qu'ils revendiquaient ? Qu'a-t-on fait de la solidarité ? L'expression d'une certaine nostalgie du passé est le signe de leur déception, tout comme les voix données aux partis politiques, extrémistes ou populistes, qui profitent des mécontentements et des inquiétudes de ces citoyens laissés-pour-compte qui n'ont pas pu ni su s'adapter à la nouvelle donne.

Un sondage mené

dans les pays d'Europe centrale par l'Institut polonais des affaires publiques donne des résultats en demi-teinte. Une majorité de Polonais (59%) estime que la situation actuelle est meilleure que celle d'avant 1989, mais 25% pensent le contraire et 10% affirment qu'il n'y a pas de différence. En d'autres termes, 35% ne sont pas satisfaits. Parmi ceux-ci, sans surprise, on trouve en majorité des personnes âgées ou faiblement qualifiées. Les Tchèques, avec 68% de satisfaits, sont au-dessus. Derrière les Polonais, on trouve les Slovaques (53% de satisfaits) et les Hongrois chez qui la satisfaction est exprimée par 28% de personnes, tandis que l'insatisfaction touche la moitié de la population. À la question de savoir si la démocratie est un succès, 62% des Polonais répondent positivement, tandis que 29% sont d'un avis opposé. Les Tchèques sont toujours au-dessus avec 63% et les Slovaques derrière avec 59%. Les Hongrois se démarquent encore - 28% estiment que la démocratie est un succès, mais 66% y voient un échec. En un mot, on apprécie les transformations mais sans enthousiasme exubérant.

25 pytań o gripę

Jarosław Dudala (Gość Niedzielny)

Grypa przychodzi co roku. Taka czy inna. Nie ma więc co histeryzować, trzeba jednak zachowywać się zgodnie ze zdrowym rozsądkiem. A że rozsądek potrzebuje podstawowych informacji, oto krótkie vademecum grypy.

1. Co to jest grypa?

To choroba układu oddechowego. Wywołują ją wirusy.

2. Jak przenoszą się wirusy grypy?

Drogą kropelkową, czyli głównie przez kichanie i kaszel. Można się zarazić także przez dotykane zakażonych przedmiotów, choć wirusy nie są w stanie przetrwać na nich zbyt długo.

3. Ile czasu mija od zakażenia wirusem do zachorowania?

Od 1 do 6 dni. Średnio 2–3 dni.

4. Jakie są objawy grypy?

Grypa atakuje nagle. Występuje wysoka gorączka (38–40 stopni C), suchy kaszel, ból gardła i głowy, uczucie łamania w kościach, zmęczenia, brak apetytu, a dopiero później katar. Nie zawsze występują wszystkie wspomniane objawy.

5. Czy grypa i przeziębienie to inne nazwy tej samej choroby?

Nie.

6. Czym się różni zwykle przeziębienie od grypy?

Przeziębienie rozwija się wolniej niż grypa. Rzadko towarzyszy mu gorączka powyżej 37,8 stopnia. Bóle głowy, mięśni i stawów nie są tak silne. Rzadko występuje suchy kaszel i ogólne wyczerpanie. W przeciwieństwie do grypy przeziębienie często wiąże się z katarciem i chrypką.

7. Kiedy trzeba iść do lekarza?

Kiedy objawy są ostre albo nie są ostre, ale trwają dłużej niż tydzień. Osoby starsze, chorzy na cukrzycę oraz na choroby płuc, serca lub nerek powinny zgłosić się do lekarza, gdy tylko pojawią się pierwsze niepokojące objawy.

8. Jak długo chory na gripę może zarażać otoczenie?

Chory zaraża, zanim jeszcze pojawią się u niego objawy choroby, a przestaje zarażać 3–5 dni po ustąpieniu objawów.

9. Jak nie zarazić innych?

Zastaniaj usta i nos, gdy kichasz albo kaszlesz. Nie narażaj innych na kontakt z twoją chusteczką do nosa. Często myj ręce.

Ciąg dalszy na str. 13

* Kronika polonijna *

od 1992 r. redaguje Zbigniew A. Judycki

USA

□ Ojciec św. Benedykt XVI uhonorował Krzyżem Komandorskim Orderu Świętego Sylwestra red. Jana Jaworskiego mieszkającego od 40 lat w Stanach Zjednoczonych.

Jan Jaworski, socjolog, dziennikarz, działacz katolicki, urodził się w 1939 r. w Dąbrowie Tarnowskiej. Studia filozoficzno-teologiczne odbył na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a socjologiczne na Pol-

skim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie. Po przybyciu do Stanów Zjednoczonych przez kilkanaście lat pracował w Pyle National Co. POL TRAVEL w Chicago. Obecnie jest rzecznikiem prasowym Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego w Stanach Zjednoczonych oraz korespondentem Biura Prasowego Episkopatu Polski oraz Katolickiej Agencji Informacyjnej (od 1995). Autor licznych artykułów i reportaży w prasie polskiej i polonijnej oraz opracowania *Jan Paweł II wśród Polonii amerykańskiej 1979* (Chicago 1991). Redaktor kroniki katolickiej tygodnika „Relax” (Chicago) 1986–93. Współpracownik Fundacji Jana Pawła II w Chicago 1982–. Prezes chicagowskiego oddziału Funduszu Ilustrowanego Słownika Biograficznego Polonii Świata 1996–. Członek: Kongresu Polonii Amerykańskiej 1989–, Ligi Katolickiej w Ameryce 1971–, Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego w USA 1972–, Związku Narodowego Polskiego 1972–, Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy w Warszawie 1992–, Stowarzyszenia Polskich Autorów, Dziennikarzy i Tłumaczy w Europie 1996–. Odznaczenia: Pro Ecclesia et Pontifice, Exuli Bene de Ecclesia Merito, medal „Za Zasługi dla Sanktuarium Jasnogórskiego w Częstochowie”, Medal Honorowy „Polonia Semper Fidelis”.

FRANCJA

□ W listopadzie br. minęła 160 rocznica założenia w Paryżu pisma „Trybuna Ludów” (*La Tribune des Peuples*). Założycielem, redaktorem naczelnym i głównym publicystą był Adam Mickiewicz, a redaktorem i wydawcą Eugène Carpentier. Pismo finansowo wspomagał Ksawery Branicki. W piśmie ukazało się ok. 90 tekstów Mickiewicza, a na jego łamach publikowali także emigranci włoscy, niemieccy, rosyjscy i rumuńscy. Pismo wyrażało ideę solidarności narodów europejskich i wiarę w reformy społecz-

ne. Dziennik przestał się ukazywać wskutek nacisku ambasady rosyjskiej na władze francuskie, które usunęły wszystkich Polaków z redakcji i zamknęły pismo.

TANZANIA

□ Na cmentarzu we wsi Bigwa spoczywa 8 polskich uchodźców wojennych, którzy w latach 1944–45 zamieszkali w położonej nieopodal osadzie. Było to najmniejsze z polskich osiedli uchodźczych w Tanganice, znalazło tam schronienie ok. 400 Polaków, w tym wiele dzieci, głównie sierot. Polskie groby są zgrupowane w jednym, wydzielonym sektorze cmentarza, w którym mieści się też obelisk z metalowym krzyżem i napisem: „Polakom - Rodacy 1944–1945”. Drugi, 3-metrowej wysokości obelisk, zwieńczony podobizną orła, znajduje się na terenie zakonnej szkoły średniej usytuowanej w bezpośrednim sąsiedztwie dawnej „polskiej osady”. Widnieje na nim tablica: „Polskie osiedle Morogoro założone 24 IV 1944 r.” We wsi Mgolele (ok. 3 km od cmentarza), w kompleksie sierocińca prowadzonego przez siostry Niepokalane Serca Maryi, znajduje się obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej, ofiarowany przez Polaków w czasie likwidacji obozu w 1945 r. Stan polskiej kwatery na cmentarzu oraz obydwu obelisków jest dobry. Wymagają one jednakże regularnego porządkowania oraz okresowych prac konserwatorsko-remontowych. Ostatnia poważniejsza renowacja miała miejsce w 2000 r. Opiekę nad grobami sprawują polscy misjonarze pracujący w Salwatorijskim Instytucie Filozofii i Teologii w Morogoro. Instytut kształci ponad 300 kleryków, głównie afrykańskich. Obecnie wśród 24-osobowej kadry zarządzającej Instytutem jest 7 Polaków, w tym rektor (ks. Bernard Witek), ekonom i dyrektor biblioteki.

Anna Rzeczycka

La Défense, nowoczesna dzielnica biurowo-wystawienniczomieszkalno-handlowa w aglomeracji paryskiej, znajdująca się formalnie na terenie trzech gmin w departamencie Hauts de Seine, uważana jest za główne centrum biznesu w Europie. Dlaczego?

Owyjaśnienia prosimy Dominique Boré, odpowiedzialną za dział komunikacji w instytucji zwanej EPAD (Établissement public pour l'aménagement de La Défense), czyli w Publicznym Komitecie budowy La Défense. Przewodniczącym tego Komitetu o mało co nie został niedawno syn prezydenta Francji, 23-letni Jean Sarkozy. Stał on jednak w takim ogniu oskarżeń o korzystanie z protekcji tatusia, że musiał ustąpić.

La Défense, jak można wnioskować z burzy, która przetoczyła się przez francuską prasę, jest ważnym miejscem strategicznym.

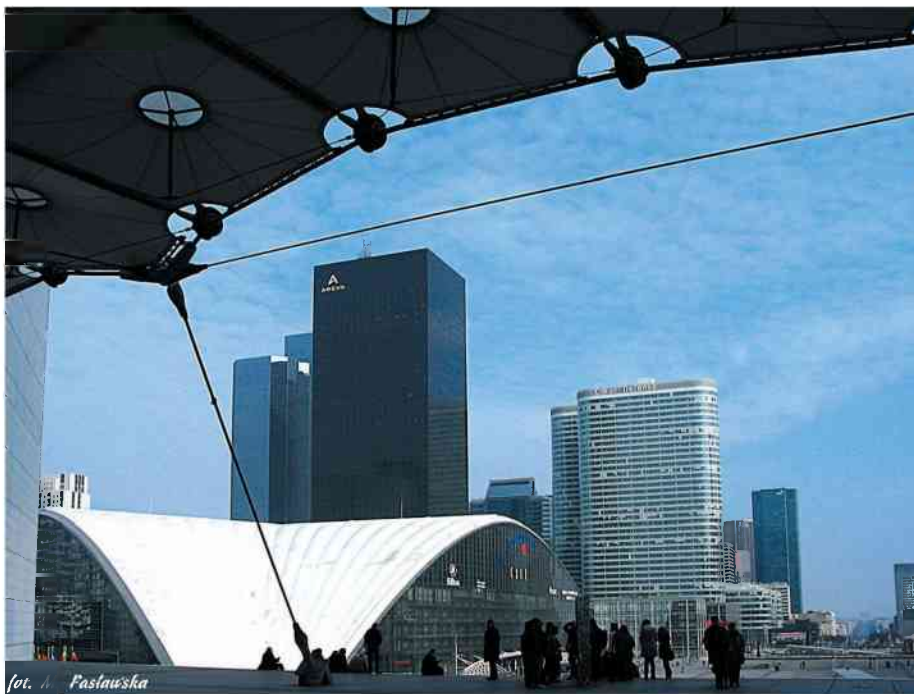
Dominique Boré: - La Défense jest pierwszą dzielnicą biznesu w Europie po pierwsze ze względu na swe rozmiary - rozłożona jest na obszarze 3 milionów metrów kwadratowych, ma na swym terenie 2500 koncernów, w tym 15 z 40 przedsiębiorstw zarejestrowanych na giełdzie, zatrudnionych jest w nich 150 tys. pracowników, których średnia wieku wynosi 35 lat. 53% wszystkich pracowników to kobiety - zawsze podkreślałam ten wysoki poziom feminizacji.

To także pierwsza dzielnica biznesu w Europie, ponieważ zgromadzone są tutaj wszystkie ważne

instytucje finansowe, ubezpieczeniowe i energetyczne - Total, Areva, GDF Suez. Niebawem dołączy do nich Suez środowisko naturalne, który zainstaluje tutaj swoją siedzibę w grudniu i który zatrudniać będzie 3500 pracowników. To także pierwsza dzielnica biznesu w Europie ze względu na rozmiary dokonywanych transakcji, które odpowiadają 30% krajowego produktu brutto uzyskiwanego w departamencie Ile-de-France i 10% PKB w skali całej Francji, a również dlatego, że rozwija działalność w wielu dziedzinach. To trojkie oparcie w finansach, ubezpieczeniach i energii pozwoliło jej zupełnie nieźle znieść kryzys, w odróżnieniu na przykład od londyńskiej City, skoncentrowanej na finansach.

La Défense jest również pierwszą dzielnicą biznesu w Europie, ponieważ można tu spotkać wszystkie narodowości i usłyszeć bardzo wiele różnych języków. Zwiedziłam oczywiście inne dzielnice biz-

nesu w Europie: w Londynie, Frankfurtcie, Madrycie. Znamy się dobrze, odwiedzamy się często, by dokonywać wspólnie burzy mózgów, spotykamy się na wszystkich targach - byliśmy na Exporea w Monachium, w Dubaju na Ciotyscape, jutro będziemy obecni w Hongkongu. Istnieje wymiana między nami, ale jednocześnie obowiązuje nas logika konkurencji terytorialnej. Staramy się zawsze dostrzec to, co jest najlepsze u naszego partnera czy konkurenta; wzorujemy się na City, na Frankfurtcie, Madrycie, pod warunkiem oczywiście, że ich modele dają się zastosować u nas. Dbamy poza tym o

fot. A. Pastauska

naszą wyjątkowość i oryginalność: La Défense jest dzielnicą bardzo specjalną, zbudowaną na płycie, drugą taką dzielnicę spotkać można tylko w Kantonie w Chinach, jest to zresztą kopia La Défense. Na teren płyty La Défense samochody nie mają wstępu. Można tu spacerować do woli na piechotę lub jeździć na rowerach, których jest coraz więcej.

La Défense stała się od jakiegoś czasu ambicją być wzorowym miastem XXI wieku. Co to znaczy?

- La Défense stwierdziła w 2003-2004 r., że grozi jej przestarzałość, większość jej wieżowców została zbudowana w latach 80-90, a wtedy nie było mowy o rozwoju trwałym. Z inicjatywy Nicolasa Sarkozy'ego, który był wtedy przewodniczącym Rady Generalnej departamentu Hauts-de-Seine, La Défense wraz z państwem francuskim postanowiła całkowicie odnowić się, stawiając sobie za cel dostosowanie

się do norm rozwoju trwałego i standardów międzynarodowych. Postanowiła zbudować wieżowce nowej generacji, o globalnej powierzchni 350 tysięcy metrów kwadratowych, wyższe od dotychczasowych, bo osiągające 360 metrów wysokości. Postanowiono wówczas także włączyć La Défense do tkanki miejskiej miast, które ją otaczają - Nanterre, Courbevoie i Putaux - przekształcając obwodnicę zewnętrzną w bulwar miejski ze sklepami, przejściami dla pieszych, szerokimi chodnikami, ścieżkami rowerowymi, drzewami, klombami. To wszystko nie jest bez znaczenia, to dogłębnie zmieni pejzaż La Défense i dostęp do niej. Uczestniczymy dzisiaj także, wraz z EPGD, komitetem publicznym zarządzającym La Défense, który został powołany do życia w tym roku, w akcjach kulturalnych.

Czy ludzie pracujący na terenie La Défense czują się tu dobrze?

- Odpowiem na to pytanie w dwojaki sposób: przeprowadziliśmy szereg sondaży, pytając ludzi z dzielnicy, czy czują się tu zadowoleni. I wynik jest pozytywny: ludzie czują się tu dobrze. Ale mamy wielki kłopot: naszym zmartwieniem jest dzisiaj przede wszystkim dostęp do La Défense, głównie dojazdy komunikacją miejską. Jeśli chodzi o ruch samochodowy, to bardzo szybko problem zostanie rozwiązany przez transformację obwodnicy zewnętrznej. Jeśli zaś chodzi o komunikację miejską, to trzeba wiedzieć, że 87 procent ze 150 tysięcy osób zatrudnionych na La Défense

przyjeżdża do pracy metrem, szybką kolejką RER, tramwajem i autobusami. I istniejące w tej chwili infrastruktury są daleko niewystarczające. Następnym wyzwaniem, przed którym стоимy, jest różnorodność społeczna; La Défense zawsze była dzielnicą różnorodności socjalnej, mamy tendencję o tym zapominać, ponieważ kiedy się wychodzi z metra, widać tylko wieżowce. Ale kiedy robi się pierwsze kroki w kierunku Esplanady, dostrzeżga się domy mieszkalne. Oferta mieszkaniowa, głównie dotycząca mieszkań socjalnych, musi jednak zostać zwiększona, chcemy budować w Putaux, gdzie zamierzamy oddać do użytku 70 tys. metrów kwadratowych mieszkań. Trzecim wyzwaniem jest wpisanie La Défense w tkankę miejską, jednym z rozwiązań będzie przekształcenie obwodnicy zewnętrznej w obwodnicę wewnętrzną, ale jest jeszcze wiele pracy do zrobienia, jeśli chodzi o osie wewnętrzne.

O czym piszą inni

Prasoznawca

Polacy boją się, że Unia Europejska zastąpi rząd. Jakie widzą zagrożenia dla narodowego bytu? Uważają za nie słabą gospodarkę i kiepskich polityków. Tak wynika z badań sondażowych. Choć co prawda większość Polaków przychylnie patrzy na nasze miejsce w UE, to jednak coraz częściej mówi się o jej minusach. Ostatni wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który opowiedział się przeciwko wieszaniu krzyży w szkołach, zwiększa przekonanie o ograniczaniu przez europejskie instytucje naszej suwerenności. Polacy boją się również działalności niemieckich związków wypędzonych, które stwarzają poczucie niepewności, jeśli chodzi o polskie Ziemie Zachodnie. Niepodległość i podmiotowość narodowa są ciągle wartościami wysoko cenionymi przez Polaków. „Rzeczpospolita” (10/11 listopada) pisze: *Niemal 90% badanych byłoby gotowych oddać życie za Polskę, gdyby zaszła potrzeba. Według Polaków niepodległości zagrażają: słabość gospodarki (54%), niska jakość naszych elit politycznych (51%), które kiepsko walczą o polskie interesy, słaba pozycja, jaką Polska odgrywa w Europie (49%). To, jak bezpieczny jest nasz kraj, w dużej mierze zależy od tego, jakich ma przywódców i jaką prowadzą oni politykę. Trudno się dziwić, że Polacy przywiązują do tego wagę i domagają się, żeby była ona aktywna. Zaskakująco mało badanych widzi zagrożenie w uzależnieniu Polski od dostaw energii z Rosji (38%) oraz międzynarodowym terroryzmie (36%). Widać, że nadal bardziej obawiamy się zagrożeń tradycyjnych. Widać, że w kwestiach politycznych przeważają obawy związane z UE i Związkiem Wypędzonych, w tym drugim wypadku bardziej chodzi o jego wpływ na państwo niemieckie. Dzisiejsza propaganda sukcesu mimo wszystko jest sceptycznie traktowana przez społeczeństwo. Rosja się od nas oddaliła. Zupełnie inne nastroje były w latach 90. Dziś jesteśmy włączeni w Zachód, w struktury europejskie. Ludzie czują, że realne zagrożenia płyną z innego kierunku.*

IPN broni się przed planami rządu. W nowej ustawie o Instytucie Iż roi się od błędów. Jej przyjęcie zablokuje pracę historykom. Zostaną zrównane prawa ofiar i katów w dostępie do teczek. Zdaniem kierownictwa Instytutu Pamięci Narodowej, rząd zmierza do osłabienia niezależności Instytutu. Ograniczony zostanie zakres archiwizowania dokumentów dotyczących działalności (z wyjątkiem zbrodni wojennych i przeciwko ludzkości) takich organizacji jak: Gestapo, KGB, Stasi, NKWD. Dziennik „Polska” (10/11 listopada) pisze: *Największe jednak emocje budzi fakt, że nowelizacja ustawy o IPN znosi różnice w dostępie do teczek osób, które były prześladowane, i tych, które prześladowały. Zwiększa dostęp do dokumentów kapusi i oprawców z SB. Równy dostęp do danych jest rzeczą ważną z punktu widzenia równego traktowania obywateli przez prawo. Jednak w jakis sposób obraża poczucie sprawiedliwości społecznej oraz odejmuje działalności IPN element oceny komunistycznych czasów. Może także, co podkreślają historycy, spowodować, że sprawcy represji będą w bardziej komfortowej sytuacji niż ich ofiary. Można sobie wyobrazić bowiem, że jeśli dla pokrzywdzonych i pracowników archiwum pseudonimy esbeków będą trudną do odkrycia zagadką, to oni sami świetnie będą się orientować, który pseudonim należy do kogo. I będą mieli czas, aby się przygotować do ewentualnych spraw sądowych, jakie mogą zechcieć wytoczyć im ofiary. Albo sami zaatakować.*

Wobawie o utratę pracy i narastające napięcia między pracodawcami a pracownikami coraz więcej Polaków chce należeć do związków zawodowych. Ich znaczenie rośnie. „Gazeta Prawna” (z 13-15 listopada) donosi: *Nawet pracodawcy zauważają, że związki zawodowe są bardziej nastawione na dialog i pomoc w prowadzeniu zakładu. Jednak w ocenie ekspertów związki, jeśli chcą utrzymać dotychczasową liczbę członków i dążyć do ich powiększenia, muszą się zmieniać. Obecnie są przez pracowników utożsamiane z opcjami politycznymi i często postrzegane jako dbające wyłącznie o interesy członków zarządu związków.*

Ciąg dalszy ze str. 11

25 pytań o grypę

10. Jak nie dać się zarazić?

Zachowaj dystans wobec osoby chorej - na tyle duży, żeby nie znaleźć się w „polu rażenia”, kiedy zakreśli jej się w nosie. Często myj ręce.

11. Jak długo trwa grypa?

Tydzień, najdalej 2 tygodnie.

12. Czym leczy się grypę?

Jej objawy zwykle same ustępują. Stosowane leki (które noszą czasem nazwy kojarzące się z grypą, np. Gripex czy Maxgrip) najczęściej nie leczą grypy, a jedynie łagodzą jej objawy, czyli działają przeciwbólowo i przeciwgorączkowo. Ale są też leki typowo antywirusowe (Tamiflu, Relenza).

13. Czy mogę sobie kupić w aptece Tamiflu bez recepty, tak na wszelki wypadek?

Nie.

14. Czy w przypadku grypy trzeba leżeć w łóżku?

Tak. A w każdym razie tak byłoby lepiej.

15. Czy grypa może zabić?

Sama grypa raczej nie albo bardzo rzadko. Ale jej powikłania - tak.

16. Jakie mogą być powikłania grypy?

Najczęściej jest to zapalenie oskrzeli, płuc, zatok, ucha oraz zaostrzenie występujących wcześniej chorób układu krążenia czy astmy. Zwłaszcza u dzieci może wystąpić częściowa albo nawet całkowita utrata słuchu, zaostrzenie astmy i mukowiscydozy, biegunka, wymioty, zapalenie mięśni, a także zapalenie mózgu i opon mózgowych. Wśród powikłań wymieniane są także: zapalenie serca, nerek, choroba Parkinsona, halucynacje, schizofrenia, a także odrzucenie przeszczepu.

17. Czy świńska grypa (wywołana wirusem A/H1N1) jest groźniejsza niż inne?

Nie. Nie daj się zwariować medialnej histerii.

18. Czy warto się szczepić na grypę?

Tak. Skuteczność szczepionek to 70-90 proc.

19. Kto szczególnie powinien się zaszczepić?

Dzieci i ludzie starsi, pracownicy służby zdrowia oraz osoby wykonujące zawody wymagające stykania się z wieloma ludźmi (na przykład handlowcy, nauczyciele), a także osoby po przeszczepach.

20. Czy można szczepić kobiety w ciąży?

Informacje na ten temat są rozbieżne. Niektóre źródła podają, że szczepionka może wywołać poronienie, zwłaszcza w pierwszym trymestrze ciąży.

21. Kto nie powinien się szczepić?

Lista jest dość długa. Chodzi przede wszystkim o cierpiących na uczulenia (na białko jaja kurzego, niektóre antybiotyki), osoby, które źle zniosły podanie szczepionki w przeszłości, a także pacjentów, którzy chorowali na zespół Guillaína-Barrégo (rodzaj porażenia, choroba neurologiczna). Przeciwwskazaniem jest każda ostra choroba o umiarkowanym bądź ciężkim przebiegu, niezależnie od tego, czy towarzyszy jej gorączka, czy nie. A przede wszystkim nie pozwól sobie podać szczepionki bez uprzedniej wizyty u lekarza.

22. Czy można się zarazić grypą poprzez podanie szczepionki na grypę?

Nie.

23. Czy wystarczy raz się zaszczepić, czy trzeba to robić co roku?

Na grypę szczepi się co roku.

24. Czy popularne szczepionki na grypę chronią także przed świńską grypą?

Nie.

25. Jaka była największa epidemia grypy?

W latach 1918-1919 szalała grypa „hiszpanka”. Zmarło wówczas ponad 50 mln ludzi. To więcej, niż zginęło w I wojnie światowej.

Jarosław Dudala (Gość Niedzielny)

Polonijnych wspomnień

Polskie kolory pod błękitnym niebem Francji

Maria Michalkiewicz

1 października wspólnota polska w Paryżu przeżywała dwa wyjątkowe i podniosłe wydarzenia. Pierwsze, to wyniesienie do godności Kawalera Legii Honorowej ks. płk inf. Witolda Kiedrowskiego, prezesa Stowarzyszenia Kombatantów Polskich i ich Rodzin we Francji. Drugie, to wystawa „Le Prix de la Liberte - Les Polonais sur les fronts de la Seconde Guerre Mondiale” („Cena Wolności - Polacy na frontach II Wojny Światowej”) przygotowanej wspólnie przez SPK we Francji, Wytwórnię Filmów Patriotycznych i Historycznych oraz Dom Żołnierza Polskiego w Warszawie. Honorowy Patronat nad wystawą objęli i jej wernisaż zaszczylicili swoją obecnością: Minister do Spraw Kombatanckich i Osób Represjonowanych RP - Janusz Krupski, Sekretarz Stanu ds. Obrony Narodowej i Byłych Kombatantów RF - Hubert Falco, reprezentowany przez Xavier Delarue oraz Ambasador Polski we Francji, Tomasz Orłowski.

Ze strony polskiej byli obecni również przedstawiciele Wydziału Konsularnego w Paryżu i Attachatu wojskowego Ambasady. Obie ceremonie miały miejsce w tym samym dniu w Muzeum Armii Les Invalides w Paryżu, którego dyrektorem jest gen. Robert Bresse. Ze strony francuskiej obecni byli: prefekt R. Enfrun (ONAC), gen. Michel Bernot - wice-mer Wersalu, płk Jean Hutin-Sroka, Archambault - prezes „Mémoire et Espoir de la Resistance”, Marc Wronski - komendant 2 Pułku Gwardii Republikańskiej i inni.

„Wystawa ta - jak powiedział po jej obejrzeniu jeden z zaproszonych francuskich gości - jest monumentem pamięci, książką

historii, oddającą w sposób magistralny dramat i epopeję żołnierza polskiego i Polski w czasie ostatniej wojny. Szczęśliwie się złożyło, że to wyróżnienie ks. płk inf. Kiedrowskiego połączone zostało z otwarciem wystawy poświęconej II wojnie światowej,

gdyż życie Księdza, które jest prawdziwą legendą, związane jest nierozdzielnie z tragicznymi i bohaterskimi wydarzeniami tych lat: wojennymi, okupacyjnymi i powojennymi. Zmobilizowany, od 1 września 1939 r. jako kapelan Wojska Polskiego, będzie dzielił odtąd los polskiego żołnierza, cierpienia więzionych i tragedie deportowanych do obozów koncentracyjnych na polskiej i na niemieckiej ziemi. W świetle wiary odczytuje to jako wolę Opatrzności, która, czuwając nad nim w sposób niezwykły, chce go mieć *na dnie piekła*. Ryzykując własnym życiem, gdziekolwiek się znajdzie, stara się nieść pomoc materialną, humanitarną, medyczno-sanitarną i duchową jako kapelan. Aby nic zgasała nigdy iskra wiary i nadziei. Aby zło nie zapanowało nad dobrem”.

Te niezwykle swoje drogi ks. płk inf. Kiedrowski opisał we wspomnieniach zatytułowanych „Na drogach życia”, a teraz w Salonie Wielkim Hotelu Les Invalides mówił o nich Philippe Goujon, senator i mer XV dzielnicy Paryża, wobec licznie zebranych polskich i francuskich osobistości, współpracowników, i przyjaciół Księdza, zanim przypiął na jego piersi te prestiżowe insygnia - Kawalera Legii Honorowej.

Ambasador Polski we Francji, Tomasz Orłowski, odczytał list Ministra Spraw Zagranicznych RP, który oświadczył, że „w osobie ks. inf. Kiedrowskiego uhonorowani są jednocześnie wszyscy Polacy, ci którzy walczyli na frontach II wojny światowej, i my wszyscy. Bo Książdz Infulat to... Polacy we Francji, to polscy Kombatanci, to my”. Radość i dumę widziało się w oczach wszystkich otaczających Księdza współpracowników, przyjaciół i zaproszonych gości. Były władze SPK: wiceprezes Jan Kukuryka, wiceprezes Koła Paryż - St. Aloszko, Irena Wahl-Damasiewicz - członek Zarządu Krajowego SPK i koordynator wystawy, Hanna Talko, prezes SPK w Niemczech - Barbara Skiba; sztandarowi: p. Serafin i p. Junik. Stowarzyszenie AK Francja reprezentowali prezes Jerzy Lipowicz, St. Likiernik, J. Kieszczynski. Federację Polonii - J. Konieczny i H. Rogowski. Obecny był p. Załuski ze SHLP, członkowie Polskiego Stow. Kawalerów Maltańskich, p. Poniński i p. Morawski. Nie zabrakło francuskich przyjaciół Księdza z Zarządu Stow. Liberation Nord - Marcjanny Marcinkowskiej-Couturier z mężem. Byli współbracia kapłani: Rektor PKM ks. inf. St. Jeż, wicerektor ks. Krystian Gawron, ks. Wacław Szubert, ks. Marian Faleńczyk i inni. Zauważyliśmy obecność Izabeli d'Ornano, związanej rodzinnie z Polską, z Muzeum Les Invalides i legendą napoleońską.

Książdz inf. Kiedrowski, dziękując za otrzymane wyróżnienie, wspominał, jak to w 1947 roku, wobec niemożliwości powrotu do Kraju, przyjechał do Francji. Było to 14 lipca. Paryż, pięknie udekorowany, radośnie obchodził swoje święto. Ale księdzu za weselo nie było. Trochę zagubiony lecz nieuleczalny optymista usiłuje sobie wmówić, że to... jego tak witają. Pierwsze kroki kieruje tego dnia do Dzielnicy Łacińskiej. Uwagę jego zwraca tu wielka flaga, niebiesko-biało-czerwona przy fontannie Świętego Michała. „Odczytuje” ją wówczas... po polsku! Nasza... polska... biało-czerwona flaga, pod... niebieskim niebem Francji! I... poczuł się trochę lepiej. Odtąd będzie żył i pracował „pod błękitnym niebem” tego kraju, związany z licznymi organizacjami i stowarzyszeniami polonijnymi i francuskimi.

Minęły 62 lata. Prezydent Francji, Nicolas Sarkozy, podpisał dekret o przyznaniu ks. płk inf. Kiedrowskiemu →→

11 Listopada - szczególne wyróżnienia

Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada tego roku było dla naszej wspólnoty związane ze szczególnym wyróżnieniem i uhonorowaniem jej wybitnych przedstawicieli. W salonach Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu ambasador Tomasz Orłowski, w imieniu Prezydenta RP, dokonał wręczenia odznaczeń państwowych oraz nominacji na wyższe stopnie wojskowe.

Ks. Infułat general Witold Kiedrowski. Zaledwie kilka tygo-

dni temu przeżyaliśmy ze wzruszeniem, w historycznych salonach paryskiego Hotelu Inwalidów, uroczystość wręczenia Księdzu Infułatowi najwyższego odznaczenia francuskiego, Legii Honorowej. Mer 15 dzielnicy Paryża, Philip Goujon, który w imieniu Prezydenta Republiki Francuskiej dekorował polskiego kapłana we Francji, powiedział, że nigdy dotąd nie miał okazji czynić tego dla tak godnej osoby. Osoby, dla której miłość do Boga, miłość do ojczyzny i miłość do człowieka są jedynymi świętościami. Dla nich to poświęcił swoje życie, życie odwagi i walki. Jako kapelan wojskowy i jako żołnierz słowa. To ten żołnierz został, dekretem z 5 listopada prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, mianowany generałem brygady Wojska Polskiego. Nominację tę, szablę generalską i generalskie szlify wręczył mu w dzień Święta Niepodległości Ambasador RP we Francji. Ktokolwiek miał okazję słyszeć i przeżyć jedno z kazań patriotycznych głoszonych przez Księdza Kiedrowskiego, których jest mistrzem niecodziennym, wie, jak głębokie jest jego zaangażowanie sercem w to, co jest istotne dla każdego z nas, dla Polski i dla naszej historii.

Ks. Kanonik dr Waclaw Szubert. Kapłan, wieloletni proboszcz parafii polskiej Wniebowzięcia NMP w Paryżu, jest On równie

→→ Orderu Kawalera Legii Honorowej (przypadek... - 14 lipca). Teraz już wiemy, że Ksiądz Pułkownik posiada serce żołnierza ... i duszę poety!

Te opisywane, pamiętne uroczystości zakończyły się koncertem chóru „Piast” pod batutą Mariana Blicharza i cocktailem. Żołnierskie pieśni o szumie wierzb płaczących i dziewczęcym sercu, co „za wojskiem poleciało”, dźwięczały w uszach uczestników tego wieczoru, kiedy opuszczali gościnny salon Muzeum Armii, obdarowani symbolicznie prezentem ataszatu wojskowego Ambasady Polskiej: żelazną porcją prowiantu żołnierskiego.

głęboko przeświadczony o niezwyklej roli nauczania, studio-
wania i przekazywania wiedzy nowym pokoleniom. Wie on, że to właśnie przez przekazywanie ta wiedza się pogłębia i rozwija. Dziesięć lat temu idea założenia w Paryżu Studium Filozoficzno - Etyczno - Społecznego dla studentów polskich mogła być wydawać się ponad ludzkie siły. Dzisiaj okazuje się, że siły te - pochodzące od Boga i z potrzeby serca - są wystarczające. Za ten wysiłek i za to poświęcenie Polska wyraża Mu wdzięczność, dekorując Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi RP. Oblicze Polski, dzięki akcji i wierze takich właśnie ludzi, takich kapłanów, zdobywa na godności.

Pani Zofia Hildebrand należy również do tych, którzy poświęcają swoje siły i swoje modlitwy dla innych. W jej przypadku wyraża się to w wieloletnim zaangażowaniu w charytatywną działalność Towarzystwa Świętego Wincentego a Paulo.

Za te lata oddanej służby najbiedniejszym i opuszczonym została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP.

Przy tej samej okazji Ambasador RP złożył na ręce rodziny Krzyż Polonia Restituta przyznany pośmiertnie **Panu Marianowi Skibińskiemu**, a również takąż, przyznaną pośmiertnie nominację na wyższy stopień oficerski **żołnierzowi Dywizji Generała Maczka, Panu plutonowemu Antoniemu Parchanowiczowi.**

*Opr. C. P.
zajęcia: D. Kasparian-Tarnawska*

Polonijna Rada Duszpasterska Zachodniej Europy Turno 16-18 października

W dniach 16-18 października, w ośrodku rekolekcyjno-charytatywnym „Emaus” w Turno koło Białobrzegów Radomskich, odbyło się zebranie plenarne Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej.

W spotkaniu uczestniczyli zarówno księża, jak i świeccy, którzy przybyli z licznych krajów Europy Zachodniej, aby pod hasłem: *Znaki czasu i wyzwania dla duszpasterstwa emigracyjnego. Obrona życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci* dyskutować nad aktualną sytuacją Polonii. Obradom przewodniczył ks. abp Zygmunt Zimowski, delegat Konferencji Episkopatu Polski do spraw duszpasterstwa emigracji.

Spotkanie rozpoczęło się w piątek, 16 października, Mszą św. koncelebrowaną, której przewodniczył ks. inf. Stanisław Jeż - Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji. Sobotnia i niedzielna Msza św. była sprawowana pod przewodnictwem ks. abpa Zygmunta Zimowskiego. Ksiądz arcybiskup uwrażliwiał kapłanów i świeckich uczestników Rady Duszpasterskiej na potrzebę służenia człowiekowi we wspólnocie. W swoich homiliach wspominał przypadającą w owych dniach 31 rocznicę wyboru Sługi Bożego Jana Pawła II na Stolicę Apostolską. W sobotę członkowie Rady wysłuchali referatów: pana mgr Sławomira Adamca

na temat: *Szkoła wobec zagrożeń kwestionujących integralny rozwój człowieka* oraz pana dr Mieczysława Guzewicza: *Szkolenie doradców życia rodzinnego, którzy zajmą się duszpasterstwem małżeństw i rodzin w ośrodkach Polskich Misji Katolickich na Zachodzie Europy*. Głos zabrał także ks. dyrektor Wiesław Wójcik TChr z Instytutu Duszpasterstwa Emigracyjnego w Poznaniu, który ukazał pracę Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii. Odpowiedzią na usłyszane odczyty była dyskusja nad poruszonymi w referatach problemami i podjęcie istotnych kroków ku ochronie podstawowych wartości

chrześcijańskich i polskich w krajach Europy Zachodniej. Członkowie Rady Duszpasterskiej zredagowali listy do przedstawicieli Rządu naszej Ojczyzny i do Ministerstwa Edukacji Narodowej, apelując o uszanowanie praw, gwarantowanych w Konstytucji RP, do równego dostępu do edukacji dla polskiego dziecka, a także o wycofanie i niewprowadzanie

do programów szkolnych takich zajęć, które nie są zgodne z moralnym nauczaniem Kościoła Katolickiego. Zgromadzeni na obradach skierowali prośbę do parlamentarzystów, aby nie usuwano ze szkół polskich poza granicami kraju nauki religii, która niezaprzeczalnie leży u podstaw kultury i świadomości Polaków.

Za niepokojący znak obecnego czasu członkowie Rady uznali wzrastającą bardzo szybko liczbę rozpadających się małżeństw, a także podważanie wartości tego Sakramentu. Stąd też zaapelowano o otoczenie szczególną opieką i troską małżeństwa sakramentalne oraz zwrócono uwagę, by nie zastępować „duszpasterstwa małżeństw” „duszpasterstwem rodzin”.

Nie zabrakło też na zgromadzeniu Rady głosu młodzieży, której przedstawiciele partycypowali w zebraniu. Młodzi członkowie Rady Duszpasterskiej zauważają potrzebę, by ich pokolenie, w dobie eklektyzmu kulturowego i w czasach budowania Unii Europejskiej oderwanej od chrześcijańskich źródeł, posiadało godne i szlachetne wzorce. Dlatego należy wszędzie ożywiać duszpasterstwo młodzieży - szczególnie w krajach Europy Zachodniej - i znaleźć nowych, młodych liderów, którzy mieliby odwagę podjąć służbę Ewangelii wśród swoich rówieśników.

Ania Szyłko - Lyon

Dr Bohdan Kapella (1943-2009)

Wspólnota polska z Pas-de-Calais pożegnała w lecie tego roku jedną z niezwykle aktywnych i oddanych osób z tego regionu. Dr Kapella był przez 25 ostatnich lat lekarzem internistą w miejscowości Cucq na Opalowym Wybrzeżu, niedaleko Etaples.

Urodził się 16 listopada 1943 roku w La Ricamarie k. St Etienne (42). Dzieciństwo spędził w polskiej osadzie górniczej w Rouvrois k. Lens (62). Od najmłodszych lat ściśle związany z Polską, na miejsce swoich studiów medycznych wybrał Poznań. W 1970 roku ożenił się z lekarzem-dentystą Danutą Jabłońską. Po kilku latach chirurgii w szpitalach Valenciennes założył w 1983 roku własną praktykę nad morzem. W 1989 roku został pierwszym prezesem Stowarzyszenia Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II we Francji i przez wiele lat z oddaniem rozwijał działalność

tej wielce pożytecznej placówki. Z racji pełnionych obowiązków spotkał się dwukrotnie w latach 90. z Ojcem św., a w 2005 roku, wraz z najbliższymi, oddał ostatni hołd Papieżowi podczas uroczystości pogrzebowych w Rzymie. Od najmłodszych lat związany był również z harcerstwem, pełniąc do 1991 roku odpowiedzialne funkcje w ruchu skautowym. Był członkiem Towarzystwa Historyczno-Literackiego i przyjacielem - po sąsiedzku - ośrodka wakacyjnego «Stella Maris». Wśród rozlicznych funkcji, jakie pełnił, warto jeszcze podkreślić jego za-

angażowanie w życiu społecznej społeczności: w latach 1989-2001 był radnym gminy Cucq. W 1973 roku urodził się pierwszy syn państwa Kapellów - Adam, dziś filozof i pianista; potem był Michel (1975 r.), chirurg; Jean-Paul (1979 r.), farmaceuta i ostatnia Anna (1981), prawnik. Dr Kapella odszedł po krótkiej chorobie 13 sierpnia br. Został pochowany u boku swoich rodziców na cmentarzu w Saint-Josse.

„Bądźmy świadkami Miłości”

ZAPROSZENIE FORUM KATOLICKIE - Jesień 2009 -

**Sobota, 5 grudnia, godz. 9³⁰-16¹⁰
20, rue Legendre 75017 Paryż**

**Czcigodni Współbracia, Kochani Duszpasterze,
Członkowie Rad Parafialnych, Bracia i Siostry,**

Organizowane przez Polskie Zjednoczenie Katolickie „Forum Laikatu” stało się wspaniałą okazją zdynamizowania apostołstwa świeckich w Regionie Paryskim.

W imieniu Polskiej Misji Katolickiej i PZK pragniemy Was zaprosić do udziału w jesiennym „Forum Katolickim”, które odbędzie się w sobotę, 5 grudnia (Paryż, 20, rue Legendre).

Tematykę „Forum” konkretyzuje Program Duszpasterski Konferencji Episkopatu Polski i PMK na 2010 r. według hasła: „Bądźmy świadkami miłości”.

Zgodnie z ogłoszonym przez Ojca Świętego „Rokiem Kapłana”, najbliższe „Forum” poświęcimy kapłaństwu, a mamy pod tym względem naprawdę szczególne okoliczności. Ks. inf. Witold Kiedrowski będzie obchodził Jubileusz 75 lat kapłaństwa w dniu 12 czerwca 2010 r. Jak nie wspomnieć też śp. ks. Stanisława Jemioła, który miał obchodzić we Wspólnocie Polonii Paryża XVII-ego dziesięciolecie tamtejszego ośrodka duszpasterskiego. „Forum” odbędzie się właśnie w pomieszczeniach tamtejszej parafii, z którą organizujemy wspólnie najbliższe spotkanie.

Wszystkich członków PZK Regionu Paryskiego, a więc Rady Parafialne, Stowarzyszenia i Grupy nieformalne, prosimy o mobilizację, abyśmy licznie wzięli udział w obecnym „Forum Katolickim”.

Program:

9³⁰ - Jutrznia i wprowadzenie w Forum - ks. dr K. Gawron; 10⁰⁰ - Słowo o programie - mgr inż. S. Indyk, Prezes PZK Region Paryski; 10¹⁵ - „Misterium o Kapłaństwie” - p. A. Polaczek i Zespół „Oratorio”; 11⁰⁰ - „Bądźmy Świadkami Miłości” - świadectwo ks. inf. W. Kiedrowskiego; 12⁰⁰ - Msza św. koncelebrowana; 13⁰⁰ - Wspólna agapa - obiad (wg zgłoszeń); 14³⁰ - „Wspomnienie o śp. ks. S. Jemioło” - Rada Parafialna Polskiej Wspólnoty Paryż XVII; 15⁰⁰ - Program Apostolski PMK na 2010 r. - ks. inf. S. Jeż, Rektor PMK we Francji; 15³⁰ - Nieszpory; 16⁰⁰ - Podsumowanie: Słowo Prezesa PZK Reg. Paryski., p. S. Indyka; 16¹⁰ - Zakończenie.

Forum Katolickie jest otwarte dla wszystkich. Ze względów organizacyjnych prosimy o wcześniejsze nadsyłanie zgłoszeń na adres PZK Regionu Paryskiego: 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris z dopiskiem: „Forum Katolickie”.

Informacje: tel. 01 55 35 32 32 albo 01 43 41 52 00; fax 01 42 96 19 89; e-mail: pmk@club-internet.fr

Przy wejściu na Forum będzie można zamówić obiad (10 euro), przypominamy również o uiszczeniu rocznej składki członkowskiej.

*mgr S. Indyk - Prezes PZK Reg. Paryskiego
ks. dr K. Gawron - Wicerektor PMK we Francji
Kapelan PZK Regionu Paryskiego
ks. inf. S. Jeż - Rektor PMK we Francji*

Obchody w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego

Zarząd Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i ich Rodzin Koło Paryż organizuje, jak co roku, obchody związane z rocznicą wprowadzenia stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981 r.

Tym razem będzie to 28. rocznica zdławienia polskiego zrywu niepodległościowego, jakim był w owym czasie 10-milionowy ruch społeczny związany z NSZZ Solidarność. Dokonany wówczas przewrót wojskowy spowodował niepowetowane straty i na trwałe zdeformował życie narodu.

Do dnia dzisiejszego Polska nosi piętno tamtej grudniowej nocy 1981 r. W czasie stanu wojennego straciło życie ponad 100 osób. Internowano ponad trzy tysiące ludzi, a czasowo pozbawiono wolności ponad 10 tysięcy opozycjonistów. Tysiące ludzi było represjonowane i wyrzucane z pracy za udział w protestach, popieranie

podziemnej Solidarności, czy tylko przynależność do związku. Wielu działaczy zostało wtedy wyeliminowanych z życia zawodowego, publicznego i społecznego tak przez akt fizycznego unicestwienia (kopalnia Wujek), jak też przez banicję z kraju. Rządzący wówczas Polską komunistyczni poplecznicy Związku Sowieckiego dopuszczali się również w tym czasie niespotykanej agresji na Kościół i katolickich duchownych. Jej apogeum był mord na kapelanie Solidarności, ks. Jerzym Popiełuszcze. W bieżącym roku obchodziliśmy 25-lecie jego męczeńskiej śmierci.

Rok 1989 przyniósł transformację ustroju z upadającego komunizmu do kontro-

lowanej demokracji. Nastąpiły ogromne zmiany w życiu społeczno-politycznym. Polska powoli staje się krajem demokratycznym, ale twórcy stanu wojennego z WRON-u do dzisiaj nie zostali pociągnięci do odpowiedzialności za swoje zbrodnie. Brak rozliczenia z przeszłością powoduje to, iż zdobycze Solidarności są przywłaszczane przez innych. Stąd dzisiaj za moment upadku komunizmu uznaje się w Europie upadek Muru berlińskiego, a rola Solidarności jest dziwnie przemilczana. Przypominamy, że wyjazdy na emigrację działaczy Solidarności i innych ruchów niepodległościowych były najczęściej dramatem banicji z Polski - z paszportem w jedną stronę - ludzi niewygodnych dla komunistycznego reżimu. Taki był los części internowanych działaczy Solidarności i ich rodzin. To była ostatnia emigracja polityczna XX wieku. Na początku XXI wieku znowu nasiliły się wyjazdy z Polski, tworząc nową wielką falę emigracji, ale była to już emigracja zarobkowa.

Dla upamiętnienia rocznicy wprowadzenia w Polsce stanu wojennego, SPK Koło Paryż organizuje:

W niedzielę, 13 grudnia o godz. 11.00 w polskim kościele w Paryżu (263 bis, rue St-Honoré) uroczystą Mszę św. w intencji ofiar stanu wojennego; o godz. 18.00 przed Tablicą Pamięci Ofiar Stanu Wojennego (płyta Solidarności) na placu Inwalidów, w pobliżu Ambasady i Konsulatu RP, w obecności pocztów sztandarowych będzie miała miejsce manifestacja patriotyczna, złożenie kwiatów oraz zapalenie świec i zniczy.

Na uroczystości te zaproszeni są wszyscy Rodacy oraz Przyjaciele Polski.

Zarząd SPK koło Paryż zwraca się do władz polskich we Francji (Ambasada, Wydział Konsularny, Attachat Wojskowy) z zaproszeniem i prośbą o wzięcie udziału w tych uroczystościach. Z podobnym apelem występujemy do wszystkich stowarzyszeń i organizacji polonijnych, w szczególności z regionu paryskiego.

*Między miłością ku Bogu i miłością ku człowiekowi,
czyli o powołaniu małżeńskim i oddaniu życia Bogu*

6 grudnia Siostry Sercanki organizują REFLEKSYJNO-MODLITEWNE SPOTKANIE DLA DZIEWCZĄT

w Polskim Seminarium w Issy-les-Moulineaux: 11, rue Jules Guesse (Metro: Mairie d'Issy, linia 12)

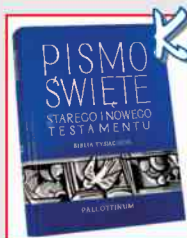
W programie:

konferencja, spotkanie w grupach, modlitwa osobista, Msza św., sakrament pojednania, posiłek, rekreacja.

Zgłoszenia i bliźsze informacje: 01 42 61 37 47; 01 46 44 87 33; e-mail: sercesempol@free.fr lub nsj@onet.eu

*Zrozumiałam, że miłość zawiera wszystkie powołania, że miłość jest wszystkim,
obejmuje wszystkie czasy i miejsca... Jednym słowem jest wieczna!*

(św. Teresa od Dzieciątka Jezus)

Katecheza

na niedzielę 6 grudnia

POCZĄTEK KOŚCIOŁA

1. Z radością uczestniczymy w rodzinnych jubileuszach. Chętnie świętujemy urodziny czy rocznicę zawarcia małżeństwa. Jako chrześcijanie należymy też do rodziny dzieci Bożych, którą jest Kościół. Czy zastanawialiśmy się kiedykolwiek, dlaczego ta szczególna wspólnota nie obchodzi nigdy rocznicy swego powstania?
 2. Dzieje się tak, ponieważ Kościół nie powstał w jednym określonym momencie. Jego tworzenie można by raczej nazwać długotrwałym, rozpoczętym przed wiekami procesem, który będzie trwał aż do ostatecznego wypełnienia. Nastąpi ono, gdy Chrystus powtórnie przyjdzie na ziemię (por. KKK 769). Jak naucza Katechizm, pierwszym etapem powstawania Kościoła był zamysł zrodzony w sercu Boga Ojca (por. KKK 759) i wyrażony od początku świata poprzez różne znaki (por. KKK 760); kolejnymi zaś etapami były: przygotowanie w czasach Starego Testamentu (por. KKK 761-762), ustanowienie Kościoła przez Jezusa Chrystusa (por. KKK 763-766) i objawienie go światu w dniu Zesłania Ducha Świętego (por. KKK 767-768).
 3. Prapoczątek Kościoła sięga zatem chwili, kiedy nie istniał jeszcze ani człowiek, ani świat. Jak bowiem naucza Katechizm, przyczyny powstania Kościoła należy szukać w odwiecznej woli Boga, który chciał, by ludzie osiągnęli zbawienie nie pojedynczo, lecz we wspólnocie (por. KKK 759). Realizacja tej idei trwa od początku świata. Szczególne przygotowanie do założenia Kościoła dokonało się w czasach Starego Testamentu. Gdy ludzie przez grzech zniszczyli jedność z Bogiem, Bóg postanowił ją przywrócić i zawarł Przymierze z narodem Izraela. Tym samym nadał mu godność ludu Bożego (por. Wj 19,5-6). Lud ten miał być wzorem zjednoczenia wszystkich narodów (por. Iz 2,2-5; KKK 762). Niestety, Izraelici przez grzechy zerwali to przymierze, konieczne więc stało się zawarcie Nowego Przymierza, które ustanowił Jezus Chrystus (KK 9, KKK 762). Zapowiedział On też nadejście Królestwa Bożego. Zgodnie z wolą Ojca, zostało ono zapoczątkowane już na ziemi w założonym przez Jezusa Kościele (por. KKK 763). Jego historycznym zalążkiem i początkiem jest „mała trzódka”, (Łk 12,32), czyli ci, których Pan Jezus zgromadził wokół siebie i dla których jest Pasterzem. Założonej przez siebie wspólnocie „Pan Jezus nadał (...) strukturę, która będzie trwała aż do całkowitego wypełnienia Królestwa”, (KKK 765). Niezmiernie doniosłym momentem było ustanowienie Dwunastu Apostołów z Piotrem na czele. Reprezentują oni dwanaście pokoleń Izraela i stają się fundamentem Kościoła oraz całego Królestwa Bożego (por. KKK 765).
- Kluczowym wydarzeniem w procesie powstawania Kościoła było ofiarowanie się Jezusa dla naszego zbawienia, uprzedzone w ustanowieniu Eucharystii, a zrealizowane na krzyżu (por. KKK 766). Znakiem początku i wzrastania Kościoła - Oblubienicy Chrystusa - jest wypływająca z boku Zbawiciela krew i woda. Pięknie określił to św. Ambroży, mówiąc „Jak Ewa została utworzona z boku śpiącego Adama, tak Kościół narodził się z przebitego serca Chrystusa, który umarł na krzyżu” (KKK 766). Rodzący się Kościół reprezentują tam Matka Jezusa Maryja i umiłowany uczeń - św. Jan.
- Kiedy Zbawiciel ustanowił Kościół na ziemi, już po swoim Wniebowstąpieniu zesłał Ducha Świętego. Dzięki temu darowi wspólnota przestała być anonimową grupą wyznawców Jezusa, lecz ujawniła się wobec świata jako Kościół, który rozpoczął publiczne głoszenie Ewangelii. Od tej chwili jego zadaniem jest prowadzenie wszystkich ludzi do zbawienia (por. KKK 767). Ludzkie zdolności członków Kościoła to jednak za mało, by skutecznie głosić Dobrą Nowinę. Dlatego też Duch Święty wciąż udziela Kościołowi darów, dzięki którym Ewangelia może być głoszona na całym świecie (por. KKK 768).
- Warto podkreślić, że Kościół ziemski nie jest wieczny, lecz trwać będzie tylko do momentu „chwalebego powrotu Pana” (KKK 769), kiedy to osiągnie swoje wypełnienie. Zanim to nastąpi, wspólnota wyznawców Chrystusa była, jest i będzie poddawana wielu ciężkim próbom. Po ich pokonaniu „wszyscy sprawiedliwi (...) zostaną zgromadzeni w Kościele powszechnym u Ojca” (KKK 769).
4. Zapamiętajmy: Powstawanie Kościoła jest długotrwałym procesem, w którym uczestniczyły wszystkie Osoby Boskie. Kościół powstał z woli Boga Ojca, został ustanowiony i zapoczątkowany przez Syna Bożego, natomiast objawia się światu, trwa i uświęca dzięki Duchowi Świętemu. Działalność Kościoła na ziemi zakończy się wraz z powtórным przyjściem Jezusa.

ks. Adam Łach

A retenir: L'Eglise est l'effet d'un long processus auquel ont participé toutes les Personnes Divines. L'Eglise existe par la volonté de Dieu le Père, elle a été fondée par le Fils de Dieu, elle se manifeste au monde, perdure et sanctifie grâce à l'Esprit Saint. L'activité de l'Eglise sur la terre s'arrêtera avec le retour de Jésus.

Polonijnych wspomnień

Niektórzy potrafią pamiętać i o tych, o których nie pamięta już nikt

Jak każdego roku w pierwsze dni listopadowe nasze myśli, czasem też i kroki, kierują się ku tym, których nie chcemy, nie możemy, czy czujemy się zobowiązani nie zapomnieć.

W niedzielę 8 listopada o godzinie 15 zebrał się w kwadrach polskich paryskiego cmentarza w Thiais, pod przewodnictwem księdza Łukasza Skawińskiego, by modlić się za zmarłych. Za naszych najbliższych, za przyjaciół, za tych, którzy poświęcali się działalności w najróżnorodniejszych stowarzyszeniach polonijnych, jak i za tych zapomnianych. Ta głęboko katolicka tradycja powinna być nam ciągle bliska. Protestanci zdają się być do niej mniej przekonani - ci, co zmarli, są już w

rękach Zbawiciela - ale dla nas pozostaje jasne, że pamięć o nich potrzebna jest na pewno nam, jako akt wdzięczności, jako trwanie w miłości... Niektórzy potrafią pamiętać i o tych, o których nie pamięta już nikt. Ze wzruszeniem zauważyliśmy w miejscu, gdzie jeszcze rok temu były widoczne zaledwie ślady grobów, 16 nowych, prostych krzyży. Państwo Jan i Anna Jareccy oraz Emil i Izabela Krztoń nie chcieli tych grobów zostawić zapomnieniu - przekopali je, ukwiecili i uhonorowali krzyżami. To jest to, co jest prawdą naszych serc

tak długo, jak udaje nam się tego nie zagłuszyć.

C.P.

Głos wokół sportu

Bohdan Usowicz

⊗ **Słabo wypadł trener-ski debiut Franciszka Smudy.** Choć publika skandowała „Smuda czyni cuda”, cudów nie było. Nie zabrakło tylko ambicji, ale Polska znowu przegrała. Wynik meczu Polska - Rumunia 0:1. Debiut Smudzie zepsuli także organizatorzy meczu. Na trybunach Legii było smutno, a na boisku więcej piasku niż trawy. Szansą rehabilitacji miał być kolejny mecz towarzyski, tym razem z Kanadą w Bydgoszczy - już po oddaniu tego numeru do druku.

⊗ **Mariusz Fyrstenberg i Marcin Matkowski odpadli w półfinale turnieju rangi ATP Masters 1000 w hali Bercy w Paryżu.** Polscy tenisisci, rozstawieni z numerem siódmym, przegrali 4:6, 2:6 z Hiszpanami Marcelem Granollersem i Tommym Robredo.

⊗ **Zawodnicy Vive Kielce pokonali 31:22 (14:12) Chambéry Savoie i mają duże szanse na awans do kolejnej fazy Ligi Mistrzów w piłce ręcznej.** Mecz z Francuzami kończył emocjonujący i udany tydzień mistrzów Polski, którzy wygrali wcześniej w Lidze Mistrzów z Bośnią Sarajewo 34:30.

⊗ **Justyna Kowalczyk wygrała weekend startów w zawodach FIS w szwedzkiej Bruksvallarnie, który był przymiarką przed nowym sezonem.** Po wygranym biegu na 10 kilometrów stylem klasycznym na tym samym dystansie, ale stylem dowolnym, Kowalczyk zajęła piątą miejscę. Zwyciężyła Charlotte Kalla.

⊗ **Robert Kubica w rajdach.** Polski kierowca F1 jadący Renault Clio R3 był na ósmej pozycji w klasyfikacji generalnej po dwóch odcinkach specjalnych Rajdu Taormina-Messina i nawet prowadził w swojej klasie

R3. Niestety, w dalszej części rajdu wypadł z trasy i musiał się wycofać. ⊕ **Dziennikarz, sprawozdawca i komentator Włodzimierz Szaranowicz został szefem sportu w Telewizji Polskiej.** Zastąpił Roberta Korzeniowskiego.

⊗ **Mistrzyni i rekordzistka świata w rzucie młotem, Anita Włodarczyk, znalazła się w gronie pięciu zawodniczek nominowanych do tytułu lekkoatletki roku.**

⊗ **Włóknarz Częstochowa i Atlas Wrocław nie otrzymały licencji na starty w Speedway Ekstralidze w 2010 r.** Przyczyną decyzji były zaległości klubów wobec zawodników.

⊗ **Reprezentacja Polski w rugby przegrała w Warszawie z Czechami 5:19 (0:0) w meczu dywizji 2A Pucharu Europy Narodów - eliminacji Pucharu Świata w Nowej Zelandii w 2011 r.** Porażka oznacza, że biało-czerwoni stracili szansę na awans do kolejnej fazy kwalifikacji.

⊗ **W spotkaniu 18. kolejki Polskiej Ligi Hokeja na lodzie** Aksum Unia Oświęcim przegrała z Akuna Naprzód Janów 3:6. Dzięki temu zwycięstwu Naprzód zapewnił sobie awans do czołowej grupy II fazy rozgrywek. W innym spotkaniu Wojas Podhale Nowy Targ pokonał GKS JKH Jastrzębie 3:1. Pozostałe wyniki 18 kolejki: Comarch Cracovia - Ciarko KH Sanok 8:3, GKS Tychy - TKH Toruń 4:1, Energa Stoczniowiec Gdańsk - KH Pol-Aqua Zagłębie 5:7. Pierwsza „szóstka” w tabeli to: 1. GKS Tychy 41; 2. ComArch Cracovia 36; 3. Pol-Aqua Zagłębie Sosnowiec 35; 4. Wojas Podhale Nowy Targ 32; 5. JKH GKS Jastrzębie 28; 6. Akuna Naprzód Janów 27.

⊗ **Transfery.** Lechia Gdańsk podpisała kontrakt z byłym piłkarzem Amiki Wronki, Wisły Kraków i reprezentacji Polski, Tomaszem Dawidowskim. To właśnie w klubie z Gdańska zaczynał on zawodową karierę. Nowym bramkarzem Wisły Kraków będzie Marcelo Moretto. Testowany od tygodnia Brazylijczyk poprawnie zagrał w sparingu z Podbeskidziem. Piłkarze Ruchu pokonali w sparingu Cracovię 3:1. Jedną z bramek dla Niebieskich strzelił Konstantinidis, 21-letni grecki pomocnik testowany przez ten klub. Jose Maria Bakero, legendarny piłkarz Barcelony, zostanie nowym trenerem Polonii Warszawa.

TOUS TRAVAUX DE RÉNOVATION :

enduit, peinture, pose de carrelage,
de papier peint, etc...

Tél. 06 14 49 78 87;
www.zasonscy.eu

- przeprowadzki
- przewóz paczek
(od Nadawcy do Adresata)
- Paryż - Polska
- transport towarów z Polski
na zamówienie.

Poznań-Konin-Lódź-Warszawa; Siedlce-Białystok-Olsztyn i okolice
tel. +33 (0)6 73 91 12 04; +48 (0)6 00 80 08 08

Institut privé France-Europe Connexion
établissement privé d'enseignement supérieur
IFEC enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris
SZKOŁA JĘZYKA FRANCUSKIEGO

ZAPISY NA ROK SZKOLNY 2009/2010.

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo
20 godzin tygodniowo: **STATUS STUDENTA** - UBEZPIECZENIE
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy
przygotowanie do egzaminów DELEF, DALF i TCF

Cena: od 89 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!

Zapisy przez cały rok: 5, rue Sthrau - 75013 Paris (M° Olympiades)

Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku
od godz. 10 do godz. 14 i od godz. 17 do godz. 19,
w sobotę od godz. 10 do godz. 13.

TEL./FAX: 01 44 24 05 66.

Site: www.ifec-paris.fr; e-mail: ifec@free.fr

C:\pomoc komputerowa> Naprawa komputerow klasy
PC i MAC [instalacja systemow, usuwanie wirusow,
odzyskiwanie danych...]

C:\pomoc komputerowa> Naprawa laptopow_

C:\pomoc komputerowa> Tworzenie stron www_

C:\pomoc komputerowa> Oprogramowanie dla firm
[DEVIS, FACTURES...]

Aby kontynuowac naciśnij dowolny klawisz
lub zadzwoń: 01 48 07 81 70, 06 25 05 38 62

VOIX CATHOLIQUE
GŁOS
KATOLICKI

N° (2343)42: 29.11.2009

- HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE
- TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ -

Editeur: La Mission Catholique Polonaise en France

Wydawca: Polska Misja Katolicka we Francji (tél. 01 55 35 32 32)

Adresse: 263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris.

Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkate@club-internet.fr www.glos-katolicki.fr

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Directeur de la Publication/Dyrektor Publikacji: Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.

Rédacteur/Redaktor: Paweł Osikowski;

Rédaction/Zespół: ks. Tomasz Sokół, Tomasz Pisarek.

Imprimerie/Druk: Indica - 26, rue de l'Industrie - 92400 Courbevoie; tel. 01 47 82 32 32.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Abonnement/Abonament: 1an/rok - 56,60 euro; 6 mois/pół roku: 30,30 euro.

Konto we Francji/CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Glos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejncka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Glos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900

Prix au n°/cena: 1,55 euro

COMMISSION PARITAIRE N° : 0510 G 86630; ISSN : 1279-953X

RESTAURANT POLONAIS
SALLE CLIMATISÉE

Heures d'ouverture :

du jeudi au samedi de 12h00 à 15h00,
le soir de 19h00 à 24h00.
Possibilité de réservation de la Salle pour
des repas collectifs et des conférences
du dimanche au mercredi..

Place Maurice Barrès - 75001 Paris
Tel. 01 42 60 43 33, fax: 01 55 35 32 27
www.crypte-polska.com; e-mail: crypte-polska@orange.fr

ZMIEN SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBKI
bez wychodzenia z domu, w wybranym przez Ciebie terminie
za jedyne **249 EURO.**

Umów się na spotkanie: **06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.**

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.

KBE

greenline

MIR-PLAST

PRODUCENT OKIEN I DRZWI
PLASTIKOWYCH, ALUMINIOWYCH

Produkcją i montażem okien i drzwi z PCV
zajmujemy się od początku naszej działalności.
Odbiorcami naszych wyrobów są firmy,
instytucje i klienci indywidualni w całej Europie.
Na taki rozwój pozwoliło nam wieloletnie
doświadczenie, wysoka jakość i estetyka
naszych wyrobów a także konkurencyjne ceny.
Zapraszamy do współpracy.

• Tel.0048 /768500818

• Przy autostradzie A4 - Legnica-Złotoryja

• mirplast1@onet.eu nr.fr.0612488536

KUPON PRENUMERATY
(ABONNEMENT)

- PIERWSZA PRENUMERATA/ABONNEMENT
 ODNOWIENIE ABONAMENTU (RENOUVELLEMENT)

Głos Katolicki - Voix Catholique
263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris

- Rok (56,60)
 Pół roku (30,30)
 Przyjaciele G.K. (69,66)

Nazwisko:.....

Imię:.....

Adres:.....

.....

.....

Tel:.....

Numer złożony do druku 18.11.2009.

Międzynarodowe linie Autokarowe

Janosik SINDBAD**PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.****WYJAZDY DO POLSKI** 5 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.www.sindbad.pl*** USŁUGI FRYZJERSKIE**

damsko - męskie

06 31 90 09 36; 01 48 93 76 53 - ANNA**DYPLOMOWANY PSYCHOLOG -**

diagnoza, psychoterapia indywidualna i terapia małżeństw.

KONTAKT: 01 42 88 49 61**FRYZJERKA DAMSKA**- strzyżenie, - koloryzacja, - pasemka,
- refleksy, - balleyage, - dobór fryzury.**Paris 15 - tel. 06 78 12 30 35.****École Privée NAZARETH****Szkoła Języka Francuskiego**

20 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris

przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia wieczorne i sobotnie
68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy -

**ZAPISY NA NOWY ROK SZKOLNY 2009-2010:
NOWE GRUPY OD 13 LISTOPADA.****☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15****COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX**
enseignement individuel ou en groupe, traductions.Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.www.nazarethfamille.fr*** Tłumaczenia zwykłe i przysięgłe.**

Pomoc w formalnościach administracyjnych.

T. 06 20 66 29 45*** Przeprowadzki, wywóz gruzu, porządkowanie, transport
materiałów budowlanych. Możliwość fakturowania.****T. 06.66.04.16.67***** Wywóz gruzu - 110 euro, pół kamiona - 60 euro; - dowóz
materiałów i przeprowadzki - 50 euro; - Mercedes Sprinter.****T. 06.18.05.04.95****ADWOKAT**

przy Radzie Adwokackiej w Paryżu

MARTA CICHOSZ

doradztwo prawne

w języku polskim i francuskim

TEL. 01 45 66 00 56; 06 03 10 45 87**Copernic**

L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

6, rue des Immeubles Industriels
- 75011 Paris (M° Nation)23, rue Desaix
69003 Lyon**N° Vert (cena komunikacji miejscowej) 0825 85 75 75****od poniedziałku do piątku: od 9⁰⁰ do 17⁰⁰,
w soboty: od 9⁰⁰ do 13⁰⁰.****PACZKI DO POLSKI:**- wyjazdy w poniedziałki;
- odbiór z domu Klienta w Paryżu i okolicach;**SPRZEDAŻ BILETÓW ON-LINE:**

- linie autokarowe i lotnicze.

TRANSPORT TOWARÓW:

- z Francji do wszystkich państw Europy Wschodniej.

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:**TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby...

BIURO TŁUMACZEŃ**W. A. KOCZOROWSKI**

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu

90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.*Profesjonalna stylizacja paznokci*- tipsy żelowe
- utwardzanie naturalnej płytki
- paznokcia, zdobnictwo
- pedicure, manicure
- parafina*Serdecznie zapraszam*Kasia, 06 84 73 73 07, katarzyna.bolewska@orange.fr
Możliwy dojazd do domu klientki**KANCELARIA PRAWNICZA****TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY**

S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego, ekspert sądowy.

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris;

tel. 06 17 98 60 20; tel./fax: 01 43 06 00 70.

Sprawy: małżeńskie, emerytalne, spadkowe,
odzyskiwanie własności itp. w Polsce i we Francji.*** Firma przewozowa - «Monika» FRANCJA - POLSKA!**

Przewóz osób, paczek, laweta, przeprowadzki.

Tel. fran. 06 21 12 48 55; e-mail: francja@monika.go3.pl
tel. pol. +48 602 258 007; +48 602 358 007; +48 15 844 03 04
Paczki odbieramy i dostarczamy na terenie całej Polski.**PODRÓŻE DO POLSKI***** IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!*** LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

TEL. 01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 euro/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,5 euro/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 5 euro („szukam pracy” - 3 euro); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10 słów: - 8 euro (powtórzenia 5 euro), do 20 słów - 12 euro (powtórzenia 8 euro). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.fr) - dopłata wynosi -1 euro na tydzień („usługi” - 2 euro)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h³⁰ i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

SwissLife

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

Tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 fax 01 34 17 43 51; e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKUTanio
i solidnieod nadawcy
do adresata**PRZEWOZY PASAŻERSKIE AR - MI**Przewóz osób, towarów, paczek,
przesyłek wartościowych, listów,
przeprowadzki, sprzedaż art.
spożywczych, przewóz samochodów
na lawecie.tel. +33 665 10 88 79 (fr), +33 671 743 697 (fr)
+48 662 797 738 (pl)**Poradnia Psychologiczna**przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.**Usługi hydrauliczne**

- montaż i instalacje wszelkiego typu
- naprawy
- awarie (24/24)

tel. 06 19 87 33 99; e-mail: mgonski@wp.pl

POLSKA KUCHNIA DOMOWA!

Pierogi, gołąbki, krokiety - na zamówienie.

T. 06.70.82.77.84Jeśli uważasz, że masz problem
z ALKOHOLEM,
alkohol kieruje Twoim życiem,**PRZYJDŹ NA SPOTKANIE
ANONIMOWYCH ALKOHOLIKÓW**Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą
mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie
alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem
doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać
swoją problem - alkohol.Spotkania AA odbywają się
w każdy **WTOREK** w godz. **20.00-21.30**
przy kościele św. Genowefy -
18 rue Claude Lorrain 75016 Paris (metro Exalmans).Anonimowość jest podstawową zasadą
ANONIMOWYCH ALKOHOLIKÓW.**NAM SIĘ UDAŁO - TOBIE TEŻ SIĘ MOŻE UDAĆ!!****Sprzedaż części samochodowych**

Polskie ceny rynkowe

tel. 06 76 87 58 62

Mechanika samochodowa:

- blacharstwo, lakiernictwo,
- wymiana olejów i płynów,
- klocki hamulcowe, sprzęgła,
- układy wydechowe itp.,
- wymiana szyb.

tel. 06 18 83 68 49

e-mail: kamzela.tomasz@neuf.fr

www.Magasin-Polonais.com**Polskie produkty przez internet
cała Francja**GRUPY RODZINNE AL-ANON - NADZIEJA
DLA KREWNYCH I PRZYJACIÓŁ ALKOHOLIKÓW**AL-ANOM**jest wspólnotą kobiet i mężczyzn,
na życie których wpływa picie alkoholu**CZŁONKA RODZINY lub BLISKIEJ OSOBY.**Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc
zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się

W KAŻDY WTOREK O GODZ. 20.00w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu (Me Concorde)**ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ
AL-ANON.****CZEKAMY NA CIEBIE!!!****T. 06 83 63 23 93****- KALENDARZ GŁOSU KATOLICKIEGO NA 2010 ROK - „TWARZE MARYI”****KUPON ZAMÓWIENIA**

(do przesłania na adres Redakcji GK: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris)

PROSZĘ O PRZESŁANIE MI POLSKO-FRANCUSKIEGO KALENDARZA „G.K.” NA 2010 ROK

Ilość egzemplarzy: w cenie po **3,6 euro** (z przesyłką: **4 euro**). **Razem:** euro.

Imię i nazwisko:

Adres:

....., tel.

Dołączam czek (dla Voix Catholique) gotówkę

30 LISTOPADA - 6 GRUDNIA

PONIEDZIAŁEK 30 LISTOPADA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁴⁵ Rozmowa Jedyńki
9⁰⁰ Jedyńkowe Przedszkole 9²⁵ My Wy Oni 9⁵⁰
Taki to plan - film dokumentalny 10³⁰ Rozmowy
na temat 10⁴⁵ Przyszań - serial 11³⁰ Plebania -
telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - teleno-
wela 12³⁵ Polacy ze stacji Irkuck - reportaż 13¹⁰
M jak miłość - serial 14⁰⁰ Sława i chwala - se-
rial 15⁰⁰ Forum - program publicystyczny 15⁴⁵
My Wy Oni 16¹⁰ Goniec Kresowy - reportaż
16³⁵ Podróżnik - magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵
Jedyńkowe Przedszkole 17⁴⁵ Słownik polsko -
polski 18¹⁰ Portrety twórców - Świat według
Józefa - reportaż 18⁴⁰ Smaki polskie - maga-
zyn kulinarny 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵
Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵
Pogoda 20¹⁵ Klan - telenowela 20⁴⁰ Z archiwum
IPN - magazyn 21¹⁰ Barwy szczęścia - serial
21⁴⁰ Hokej na lodzie - PLH 23²⁵ Forum - pro-
gram publicystyczny 0¹⁰ Serwis 0²⁰ Pogoda 0²⁵
Słownik polsko - polski 0⁵⁰ Plebania - teleno-
wela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 1 GRUDNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁴⁵ Rozmowa Jedyńki
9⁰⁰ Domisie 9²⁵ Moliki książkowe - magazyn
9⁴⁰ Akademia Domu i Wnętrza - magazyn 9⁵⁵
Światowiec - magazyn 10²⁰ Misja Gryf - repor-
taż 10⁴⁵ Mała wielka miłość - serial 11³⁰ Pleba-
nia - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan -
telenowela 12³⁵ Z archiwum IPN - magazyn 13⁰⁵
Barwy szczęścia - serial 13³⁰ Warto rozmawiać
14²⁰ Hokej na lodzie - PLH 16¹⁰ KFPP Opole -
koncert 16³⁰ Wojciech Cejrowski - boso przez
świat - reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domisie
17⁴⁵ Moliki książkowe - magazyn 17⁵⁵ Maga-
zyn przechodnia 18¹⁰ Misja Gryf - reportaż 18³⁰
Za zamkniętymi drzwiami - magazyn 18⁴⁵ Kro-
nika waw.pl 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Do-
branocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Po-
goda 20¹⁵ Klan - telenowela 20⁴⁵ Miejsca Prze-
klete - dokument 21¹⁰ Barwy szczęścia - serial
21³⁵ Nasz reportaż - Zaklinacz czasu 22⁰⁵ Sprint
przez historię Przemysława Babiara - maga-
zyn 22³⁰ Saga rodów - magazyn 23⁰⁰ Magazyn
przechodnia 23¹⁵ Warto rozmawiać 24⁰⁰ Ser-
wis 0¹⁰ Pogoda 0¹⁵ Polska dobrze smakuje -
dokument 0⁴⁰ Magazyn Medyczny - Zdążyć
przed grypą 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Do-
branocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 2 GRUDNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁴⁵ Rozmowa Jedyńki
9⁰⁰ Jedyńeczka 9²⁵ Laboratorium XXI w. - ma-
gazyn 9⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody - magazyn
medyczny 10⁰⁵ Za zamkniętymi drzwiami - ma-
gazyn 10¹⁵ Magazyn przechodnia 10³⁰ Foto Art
Festiwal - reportaż 10³⁵ Polska z bocznej drogi
- magazyn 11¹⁰ Zaproszenie 11³⁰ Plebania -
telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - teleno-
wela 12³⁵ Miejsca Przeklete - dokument 13⁰⁰
Barwy szczęścia - serial 13³⁰ Tomasz Lis na

żywo 14²⁵ Odrobina
mężczyzny na co
dzień - program roz-
rywkowy 15¹⁰ Sprint
przez historię Prze-
mysława Babiara -
magazyn 15⁴⁰ Nasz
reportaż - Zaklinacz
czasu 16⁰⁵ Spróbujmy
razem - magazyn dla
niepełnosprawnych
16³⁵ Saga rodów - ma-
gazyn 17⁰⁰ Tele-
express 17¹⁵ Jedyńeczka 17⁴⁵ Wehikuł czasu -
reportaż 18¹⁵ Dzika Polska - serial 18⁵⁰ Pleba-
nia - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiado-
mości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Pogoda 20¹⁵ Klan - teleno-
wela 20⁴⁵ Tydzień Polski - magazyn 21¹⁵
Łączy nas Polska - magazyn 21³⁵ Barwy szczę-
ścia - serial 22⁰⁵ Pocztówka z nieba - doku-
ment 22⁵⁵ Zrób to - program satyryczny 23⁰⁵
Tomasz Lis na żywo 24⁰⁰ Serwis 0¹⁰ Zakończe-
nie dnia

CZWARTEK 3 GRUDNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁴⁵ Rozmowa Jedyńki
9⁰⁰ Budzik 9²⁵ Tam i z powrotem - magazyn 9⁴⁵
Raj - magazyn 10¹⁰ Made in Poland - teleturniej
10⁴⁰ Zawód reżyser - reportaż 11¹⁰ W rajskim
ogrodzie - Fiordy i fiardy - magazyn 11³⁰ Pleba-
nia - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan -
telenowela 12³⁵ Tydzień Polski - magazyn 13⁰⁵
Łączy nas Polska - magazyn 13²⁵ Barwy szczę-
ścia - serial 13⁵⁰ Pocztówka z nieba - dokument
14⁴⁵ Laboratorium XXI w. - magazyn 15⁰⁵ Broni-
slaw Wildstein przedstawia 15³⁵ Śpiewając
jak aniołowie - reportaż 16⁰⁰ Raj - magazyn 16³⁰
Polska dobrze smakuje - dokument 17⁰⁰ Tele-
express 17¹⁵ Budzik 17⁴⁰ Bajkonur czyli w świe-
cie książek dla dzieci - magazyn 17⁵⁵ Zawód
reżyser - reportaż 18²⁵ W rajskim ogrodzie -
Fiordy i fiardy 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵
Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰
Pogoda 20¹⁵ Klan - telenowela 20⁴⁰ Z daleka a z
bliska 21²⁵ Pitbull - serial 22¹⁰ Magazyn Eks-
presu Reporterów 23⁰⁵ Wojownik z urodzenia -
dokument 23³⁵ Bronislaw Wildstein przedsta-
wia 0¹⁰ Serwis 0²⁰ Pogoda 0²⁵ W rajskim ogo-
dzie - Fiordy i fiardy 0⁵⁰ Plebania - telenowela
1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 4 GRUDNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁴⁵ Rozmowa Jedyńki
9⁰⁰ I kudlate i laciaste 9¹⁰ Dlaczego? Po co? Jak?
- magazyn edukacyjny 9²⁵ Dwa światy - serial
9⁵⁰ Skarby nieodkryte - program edukacyjny
10¹⁵ Kultura nie zna granic - reportaż 10⁴⁰ Szan-
sa na Sukces 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰
Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Z dale-
ka a z bliska - magazyn 13¹⁵ Hity satelity 13³⁵
Wojownik z urodzenia - film dokumentalny 14¹⁰
Kocham Cię Polsko - program rozrywkowy 15³⁵
Magazyn Ekspresu Reporterów 16³⁵ Pomorskie
krajobrazy - magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰
Dlaczego? Po co? Jak? - magazyn edukacyjny
17³⁵ Foto Art Festiwal - reportaż 18⁰⁵ Kultura
nie zna granic - reportaż 18³⁰ Hity satelity - pro-
gram rozrywkowy 18⁴⁵ Plebania - telenowela
19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport
20¹⁰ Pogoda 20¹⁵ Klan - telenowela 20⁴⁰ Wide-
oteka dorosłego człowieka - program rozryw-
kowy 21¹⁰ Na dobre i na złe - serial 22⁰⁰ Bokser

Dammarie Les Lys-L'espace NINO FERRER Place Paul Bert
31 grudnia od 21.00 do 5.00 rano
Polskie Towarzystwo Katolickie zaprasza na
Bal Sylwestrowy
Gra orkiestra z Polski.
Wstęp 90 € od osoby. W cenie biletu Świąteczne Menu.
Rezerwacja płatna do 25 grudnia 2009: tel. 01.64.37.06.35; 01.64.87.09.67

- film fobularny 24⁰⁰ Serwis 0¹⁰ Pogoda 0¹⁰ Skar-
by nieodkryte - program edukacyjny 0³⁵ Alche-
mia zdrowia i urody - magazyn medyczny 0⁵⁰
Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiado-
mości

SOBOTA 5 GRUDNIA

6⁰⁰ Plebania(5) - telenowela 8⁰⁰ Echa Panora-
my - program informacyjny 8³⁰ Sposób na zdro-
wie - magazyn medyczny 8⁴⁵ Na weekend - ma-
gazyn kulturalny 9⁰⁰ Goniec Kresowy - reportaż
9²⁵ Maszyna zmian - serial 9⁵⁵ Program roz-
rywkowy 10³⁰ Dzika Polska - serial 10⁵⁵ Złoto-
polscy - telenowela 11²⁰ Pamiętaj o mnie - kon-
cert życzeń 11³⁵ Wojciech Cejrowski - boso
przez świat - reportaż 12⁰⁰ Makłowicz w podró-
ży - magazyn kulinarny 12³⁰ Wideoteka doros-
łego człowieka - program rozrywkowy 13⁰⁰
Wiadomości 13¹⁰ Na dobre i na złe - serial 14¹⁵
Pegaz - magazyn publicystyczny 14⁴⁰ Made in
Poland - teleturniej 15¹⁰ Przyszań - serial 16⁰⁰
Śniadanie na podwieczorek - magazyn 17⁰⁰ Tele-
express 17¹⁰ Pamiętaj o mnie - koncert
życzeń 17³⁰ Dzieci Morza i Wiatru - film doku-
mentalny 18²⁵ M jak miłość - serial 19¹⁰ Do-
branocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁵ Pogoda
20¹⁰ Dom nad rozlewiskiem - serial 21⁰⁵ Barie-
ra - film fobularny 22²⁵ Program rozrywkowy
23³⁵ Na weekend - magazyn kulturalny 23⁵⁵ Wi-
deoteka dorosłego człowieka - program rozryw-
kowy 0²⁵ M jak miłość - serial 1¹⁰ Dobranocka
1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 6 GRUDNIA

6⁰⁰ Klan(5) - telenowela 7⁵⁰ Śniadanie na pod-
wieczorek - magazyn 8⁵⁰ M jak miłość - serial
9³⁵ Ziarno - magazyn 10⁰⁰ Milusiaki - serial ani-
mowany 10²⁰ Słownik polsko - polski - program
edukacyjny 10⁴⁵ Złotopolscy - telenowela 11¹⁵
Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 11²⁵ Zaczysze
gwiazd - program rozrywkowy 11⁵⁵ Między zie-
mią a niebem - magazyn religijny 12⁰⁰ Anioł
Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem - maga-
zyn religijny 12⁵⁰ Kronika waw.pl 13⁰⁰ Msza św.
- kościół św. Augustyna w Warszawie 14¹⁰ Do-
ręczyciel - serial 15⁰⁰ Światowiec - magazyn
turystyczny 15²⁵ Jak to w rodzinie - reportaż
16⁰⁰ Skarby nieodkryte - program edukacyjny
16²⁵ Zaproszenie 16⁴⁵ Rozmowy na temat - pro-
gram publicystyczny 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pa-
miejtaj o mnie - koncert życzeń 17³⁰ Szansa na
Sukces - program rozrywkowy 18²⁵ M jak mi-
łość - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości
19⁵⁰ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Trzeci Oficer - se-
rial 21⁰⁵ Kocham Cię Polsko - magazyn 22²⁵
Czas dla kibica - Sport 24⁰⁰ M jak miłość - se-
rial 0⁵⁰ Ziarno - magazyn 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰
Wiadomości

Potem będzie za późno!!

Za miesiąc i jeden dzień kończy się 2009 rok, jego nawet najlepsze, ale i te trudniejsze chwile przechodzą nieodwołalnie do historii, i trzeba już teraz zacząć myśleć o przyszłości, o tym co dobrego czeka nas w nadchodzącym za chwilę 2010 roku.

To ostatni moment, żeby jeszcze zdążyć zamówić nasz Kalendarz... z wizerunkami Madonny. Niech jej spojrzenia otaczają nas opieką przez wszystkie dni, tygodnie i miesiące nadchodzącego czasu!

(KUPON ZAMÓWIENIA na str. 22)

Kalendarz Głosu Katolickiego 2010 Calendrier de la Voix Catholique Twarze Maryi Les visages de Marie

Karty telefoniczne
IRADIUM
7,90€
15€
POLSKA
POLSKA

Copernic
L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT
BILETY AUTOKAROWE -
SPRZEDAŻ ON-LINE
BILETY NA TANIE LINIE
LOTNICZE
TRANSPORT TOWAROWY
PARIS - 01 40 09 03 43
LYON - 04 72 60 04 54

www.taniozwiedzanie.com
47 03 90 00
bilety, wycieczki
pielgrzymki,
inne

Najlepsze
Towarzystwo w Podróży!
karolina
Tel. 01 40 15 09 09

Karty telefoniczne
IRADIUM
Taniej do Polski i po całym świecie!
15€
7,90€
POLSKA
POLSKA
PEŁNA SATYSFACJA
LUB DROGOTNY
100%
Punkty sprzedają:
Kioski supermarkety,
taxiphony, tabac, księgarnie.
Obsługa Klienta 7dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
0811 600 311 0 1 70 75 19 11

	MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
Polska	1800* min
GSM Polska	300* min
Niemcy	1250* min
USA+GSM	1500* min
Włochy	1000* min
Anglia	1500* min
Kanada+GSM	1500* min
Francja	1250* min
GSM Francja	111* min

* Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego.

Połączenie międzynarodowe
w cenie rozmowy miejscowej! **
0,014€/min
Wybierz
0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta
BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!
POLSKA Niemcy Dania
USA + GSM Anglia Hiszpania
Kanada + GSM Austria Belgia
Francja Norwegia Rosja
Włochy Szwecja...
GSM POLSKA 0,09 €/min 0821 61 48 48
7/7 Obsługa Klienta informacje rachunki i ceny
7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
0811 300 348*
www.no-limit-telecom.com
Un service du Groupe
IRADIUM
* 0,014€/min (19.00 - 08.00 w tygodniu, w święta i w weekend); 0,028€/min (08.00 - 19.00) połączenie z aparatu stacjonarnego.
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com